

Hanna-Mari Luukkonen

**AAKKOSIA JA NUMEROITA LIIKUNNAN KEINOIN –
PROJEKTI**

Keltaviirin päiväkodin 5-vuotiaiden lasten kanssa

Opinnäytetyö

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Maaliskuu 2012

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Hyvinvoinnin ja kulttuurin yksikkö	Aika Maaliskuu 2012	Tekijä/tekijät Hanna-Mari Luukkonen
Koulutusohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma		
Työn nimi AAKKOSIA JA NUMEROITA LIIKUNNAN KEINOIN - PROJEKTI Keltaviirin päiväkodin 5-vuotiaiden lasten kanssa		
Työn ohjaaja Anne Jaakonaho	Sivumäärä 42+ 9	
Työelämäohjaaja Satu Forsberg		
<p>Opinnäytetyöni on työelämälähtöinen projektiopinnäytetyö ja se toteutettiin yhteistyössä Kokkolan kaupungin Keltaviirin päiväkodin sekä Kälviän kulttuuriopiston media-alan opiskelijoiden Kirsi Tammisen ja Joonas Fagerholmin kanssa. Työn tilaaja on Kokkolan kaupungin varhaiskasvatus.</p> <p>Projektin tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa 5-vuotiaille lapsille liikuntainterventioita, joiden aikana opeteltiin aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin. Liikuntainterventioiden aikana pyrittiin kehittämään lasten motorisia perustaitoja erilaisin harjoittein. Kaikki interventiot kuvattiin ja kuvatun materiaalin pohjalta tuotettiin Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin dvd. Dvd:n tavoitteena oli tuoda pysyvä ja käyttökelpoinen työväline avuksi liikuntatuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen päivähoidossa.</p> <p>Projektin toiminnallinen osuus käynnistettiin huhtikuussa 2011, jolloin toteutettiin yhteensä kymmenen liikuntainterventioita viiden viikon aikana. Liikuntainterventiot järjestettiin eri paikoissa riittävän ja monipuolisen materiaalin saamiseksi dvd:tä varten. Jokaisen liikuntainterventiokerran jälkeen pyydettiin palaute lapsilta sekä paikalla olleilta päiväkodin työntekijöiltä. Viimeisen liikuntaintervention jälkeen lapsilta pyydettiin kirjallinen palaute kaikista projektin aikana toteutuneista liikuntainterventioista. Päiväkodin henkilökunnalta pyydettiin palaute kirjallisena Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin dvd:stä.</p> <p>Palautteiden mukaan lapset pitivät liikuntainterventioita mukavina. Lasten mielestä tehtävät olivat helppoja ja lähes jokainen koki oppineensa jotain uutta interventioiden aikana. Dvd:stä saatujen palautteiden perusteella dvd:tä pidettiin tarpeellisena ja käyttömahdollisuksiltaan hyvänä. Arvioinnin perusteella voidaan todeta, että projektille asetetut tavoitteet toteutuivat ja projekti oli onnistunut.</p>		

Asiasanat

liikuntakasvatus, leikki, sisäinen yrittäjäyys, varhaiskasvatus, varhaiskasvatussuunnitelma, varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES	Date Mars 2012	Author Hanna-Mari Luukkonen
Degree programme Degree programme of Social Services		
Name of thesis ALPHABETS AND NUMBERS BY MEANS OF PHYSICAL ACTIVITY - PROJECT With 5-Year-Old Children in Keltaviiri Kindergarten		
Instructor Anne Jaakonaho		Pages 42+9
Supervisor Satu Forsberg		
<p>This thesis is based on working life and it is in the form of a project. It has been implemented in cooperation with city of Kokkola Day-Care Center; Keltaviiri as well as with Kälviä Cultural Institute Media Field students Kirsi Tamminen and Joonas Fagerholm. The customer for the thesis is the City of Kokkola early childhood education sector.</p> <p>Goal of this project was to design and implement exercise interventions for 5-year old children, during which they were learning the alphabet and numbers through physical activity. Exercise interventions were aimed at developing the children's basic motor skills through different kinds of exercises. All interventions were filmed and on the basis of the material was produced "the Alphabet and Numbers by Means of Physical Activity" -DVD. DVD's goal was to bring a permanent and useful tool for day-care field to help to design and implement physical activity sessions.</p> <p>The practical part of the project was launched in April 2011, when a total of ten physical activity interventions were implemented in the five-week period. Exercise interventions were organized in several places to get an adequate and varied material for DVD's purpose. After each exercise intervention feedback was requested from children as well as present workers from day-care center. At the end also children's feedback was requested in written form. From day-care center workers written feedback was requested about the Alphabet and Numbers by Means of Physical Activity –DVD.</p> <p>Feedback from the children indicated that they thought physical activity interventions nice. According to the Children's view, the tasks were easy, but almost everyone felt that they had learned something new during the intervention. Received feedback about the DVD suggested that it was considered to be necessary, and accessibility good. The evaluation shows that the project objectives were realized and the project was successful.</p>		
Key words Physical education, Early childhood education, play, internal entrepreneurship, Early childhood education plan, Early childhood physical activity recommendations		

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SISÄLLYS

1 JOHDANTO, PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET	1
1.1 Projektin tausta	1
1.2 Projektin tavoitteet	2
2 PROJEKTIN TIETOTEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
2.1 Varhaiskasvatuksen liikunnan merkityksestä tässä projektissa	6
2.2 Sisäisen yrittäjyyden merkityksestä tässä projektissa	9
3 PROJEKTIN SUUNNITTELU	10
3.1 Projektin suunnittelu	10
3.2 Projektin päätehtävät	11
3.3 Projektioorganisaatio	13
4 PROJEKTIN TOTEUTUS	16
4.1 Työskentelyprosessin eteneminen	16
4.2 Interventioiden rakenne ja sisällöt	18
4.2.1 Ensimmäinen interventio	20
4.2.2 Toinen interventio	21
4.2.3 Kolmas interventio	22
4.2.4 Neljäs interventio	23
4.2.5 Viides interventio	24
5 PROJEKTIN KOKONAISARVIONTI	26
5.1 Työskentelyprosessin arviointi	26
5.2 Projektisuunnitelman arviointi	28
5.3 Tavoitteiden arviointi	29
5.3.1 Omien tavoitteiden arviointi	29
5.3.2 Lapsilähtöisten tavoitteiden arviointi	31

5.4.3 Organisaatiotavoitteiden arviointi	31
5.4 Liikuntainterventioiden arviointi	32
5.5 Dvd:n arviointi	34
5.6 Riskien arviointi	36
5.7 Ammatillinen kasvu	37
7 POHDINTA	39
LÄHTEET	41
LIITTEET	
KUVIOT	
Kuvio 1. Projektin käynnistymisvaihe	
Kuvio 2. Projektin vaiheet	
Kuvio 3. Projektioorganisaatio	
Kuvio 4. Projektin rakentamisvaihe	
Kuvio 5. Projektin päättämisen vaihe	
Kuvio 6. Lasten kirjalliset vastaukset interventioista	
TAULUKOT	
Taulukko 1. Projektin tavoitteet	
Taulukko 2. Päiväkodin työntekijöiden palaute dvd:stä	

1 JOHDANTO, PROJEKTIN TAUSTA JA TAVOITTEET

Lasten ylipainosta sekä liikunnan määrän vähäisyydestä on nykypäivänä puhuttu paljon niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa. Lasten liikunnan tärkeyttä painotetaan lasten kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Lasten ominainen tapa toimia on liikkuminen, kuten myös oppiminen erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa. Oppiminen kuuluu olennaisena osana lapsen normaaliin kasvuun ja kehitykseen. Lasten liikunta on pääasiassa leikkiä, jolloin lapsi oppii ja kehittyy leikin kautta. Leikki ja liikkuminen ovat lapsen hyvinvoinnin ja terveen kasvun perusta. Niiden kautta lapsi ilmaisee tunteitaan, kehittää mielikuvitustaan, harjoittelee sosiaalisia taitoja, oppii uusia asioita sekä löytää itsestään uusia kykyjä. Leikin ja liikunnan kautta lapsi käsittelee elämää. Lapsi tarvitsee joka päivä vähintään kaksi tuntia reipasta liikuntaa ja mahdollisuuden harjoitella motorisia perustaitoja turvallisissa ja monipuolisissa ympäristöissä.

1.1 Projektin tausta

Opinnäytetyö toteutetaan projektityönä, joka kulkee nimellä Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin – projekti. Kettusen (2003) mukaan projektityöskentely muodostuu hyvin suunnitellusta ja organisoidusta kokonaisuudesta, jolla on jokin ennalta määritelty tavoite. Projekti voidaan määrittellä eri näkökulmista, mutta yhteistä kaikille projekteille on muun muassa selkeä tavoitteen määrittely, suunnitelmallinen toiminta, etenemisen ja tuloksien seuranta sekä kontrollointi, vuorovaikutuksellinen toiminta, määritellyt taloudelliset resurssit sekä aikataulun ja päättymispäivän tiedostaminen. Nämä pyritään saavuttamaan työllä, jota kutsutaan projektityöksi. (Kettunen 2003; 15, 31.)

Projektin taustalla on oma mielenkiinto varhaiskasvatustyöhön, mikä ohjasi aiheen valinnan luontevasti lasten kanssa toteutettavaksi. Taustalla on myös oma kiinnostus liikkumiseen ja liikuntaan, sekä halu edistää lasten liikuntaa. Aiheen valinta mahdollistaa myös lastentarhanopettajakelpoisuuden suorittamisen opintojen ohella. Projektin tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa 5-vuotialle lapsille liikuntainterventioita, joiden aikana

opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin. Liikuntainterventioiden pohjalta tuotetaan dvd työvälineeksi varhaiskasvatuksen liikunnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Aiheen valinta projektille sai alkunsa keskustelusta äitini kanssa erilaisista varhaiskasvatuksen haasteista, koulutuksista sekä kehittämistarpeista. Keskustelun myötä aloin miettiä omia kiinnostuksen kohteitani ja sitä, miten voisin hyödyntää niitä opinnäytetyössäni. Mietin myös, miten voisin työlläni kehittää liikuntaa päivähoitossa. Opinnäytetyön viitekehys muodostuu liikunnasta varhaiskasvatuksessa. Tästä näkökulmasta lähdin suunnittelemaan ja rajaamaan työtäni tarkemmin. Aiheen päätettyäni tiedustelin, olisiko päivähoiton kentällä innostusta ja tarvetta suunnittelemani projektille. Keltaviirin päiväkodissa sain innokkaan vastaanoton ja päiväkodin henkilökunta oli kiinnostunut projektista.

Projekti toteutetaan yhteistyössä Keltaviirin päiväkodin henkilökunnan ja Aarresaari -ryhmän lasten kanssa sekä Kälviän kulttuuriopiston media-alan opiskelijoiden kanssa. Opinnäytetyöni työelämän ohjaajana toimii Kokkolan kaupungin varhaiskasvatustoiminnan koordinaattori Satu Forsberg.

1.2 Projektin tavoitteet

Projektisuunnitelmassa (LIITE 1) on määritelty tavoitteet kolmen eri osa-alueen, tulostavoitteiden, pedagogisten tavoitteiden sekä toiminnallisten tavoitteiden kautta. Tavoitteita tarkastellaan kolmesta eri näkökulmasta, joita ovat lapsilähtöiset tavoitteet, organisaatiotavoitteet sekä omat tavoitteet sosionomina. Seuraavaksi on esitelty tavoitteet kaikista osa-alueista ja näkökulmista. (TAULUKKO 1.)

TAULUKKO 1. Projektin tavoitteet

	Omat tavoitteet sosionomina	Lapsilähtöiset tavoitteet	Organisaatiotavoitteet
Tulos-tavoitteet	Opinnäytetyön valmiiksi saattaminen Projektin päättäminen aikataulun mukaisesti Valmistuminen Valmis dvd	Lasten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla Lasten motoristen perustaitojen kehittyminen Lasten omaehtoisen liikunnan edistäminen	Pysyviä malleja aakkosten ja numeroiden opettelusta liikunnankeinoin Toiminnan sisällyttäminen varhaiskasvatussuunnitelmaan
Pedagogiset tavoitteet	Projektityötaitojen kehittyminen Ryhmänohjaus- ja hallintataitojen kehittyminen Organisointi-, suunnittelu- ja toteuttamistaitojen kehittyminen Moniammatillisen yhteistyön ja tiimityöskentelytaitojen kehittyminen Oma oppiminen ja ammatillinen kasvu	Aakkosten ja numeroiden opettelu liikunnan keinoin	Interventioiden sisältöjen ja lasten oppimisen sisällyttäminen heidän esiopetussuunnitelmiinsa

(jatkuu)

TAULUKKO 1. Projektin tavoitteet (jatkuu)

Toiminnalliset tavoitteet	Onnistuneiden liikuntainterventioiden suunnittelu ja toteutus yhdessä yhteistyötahojen kanssa Riittävän materiaalin saaminen dvd:tä varten	Mielekkäiden liikuntainterventioiden toteuttaminen yhdessä lasten kanssa Lapset saavat kokea iloa sekä oppimisen ja onnistumisen kokemuksia leikin ja liikunnan kautta	Päivähoidon henkilöstölle uusia ideoita ja käytännön malleja liikunnasta Ideota liikuntaleikeistä
----------------------------------	---	---	--

Omana tulostavoitteena on projektin valmiiksi saattaminen suunnitellusti ja valmistuminen sosionomiksi. Projektin tulostavoitteena on myös tuottaa pidettyjen liikuntainterventioiden pohjalta dvd, jossa näytetään konkreettisia esimerkkejä siitä, miten aakkosia ja numeroita voidaan opetella liikunnan keinoin. Tuotetun dvd:n tarkoitus on tuoda varhaiskasvatuksen liikuntaan käyttökelpoinen ja pysyvä työväline liikuntatuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen. Dvd:tä voivat käyttää hyödyksi päivähoiton työntekijät sekä myös opiskelijat opinnoissaan. Projektin kuvaus ja editointi toteutetaan yhteistyössä Keski-Pohjanmaan kulttuuriopiston, Kälviän yksikön opiskelijoiden Kirsi Tammisen ja Joonas Fagerholmin kanssa.

Projektin organisaatiotulostavoitteena on saada pysyviä malleja käytäntöön päivähoidon kentälle aakkosten ja numeroiden opetteluun liikunnan keinoin sekä toiminnan sisällyttämisestä varhaiskasvatussuunnitelmiin. Lapsen näkökulmasta tavoitteena on heidän motoristen perustaitojensa kehittyminen, omaehtoisen liikunnan edistäminen sekä lasten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla. Mielestäni on erittäin tärkeää saada lapset innostumaan liikkumisesta ja liikunnasta.

Liikkuminen on lapselle luontainen tapa tutustua itseensä, toisiin ihmisiin ja ympäristöönsä. Lapsen tietoisuus omasta kehostaan ja sen hallinnasta luo pohjan terveelle itsetunnolle. Liikkuessaan lapsi ajattelee, kokee iloa, ilmaisee tunteitaan ja oppii uutta. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:17, 12.)

Omat henkilökohtaiset pedagogiset tavoitteet tässä projektissa ovat projektityötaitojen kehittyminen, ryhmänohjaus- ja hallintataitojen kehittyminen, projektin organisointi-, suunnittelu- ja toteuttamistaitojen kehittyminen sekä moniammatillisen yhteistyön ja tiimityöskentelytaitojen kehittyminen. Opinnäytetyön ja projektin tekeminen on tärkeää oman ammatillisen kasvun kehittymiselle sekä omalle oppimiselle. Tavoitteeni on saada projektista mahdollisimman paljon hyötyä itselleni ammatillisesti ja työelämää varten. Lasten näkökulmasta pedagogisena tavoitteena on opetella aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin. Lasten ikätasoon nähden toiminta perustuu nimenomaan leikin ja liikunnan kautta oppimiseen. Lasten mukana heidän oppimiskokemuksensa voivat siirtyä esiopetukseen, jolloin henkilökunta voi hyödyntää lasten oppimiskokemuksia laatiesaan esiopetussuunnitelmia.

Säännöllisellä ohjatulla liikunnalla on tärkeä merkitys lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle ja motoriselle oppimiselle. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:17, 16.)

Henkilökohtainen toiminnallinen päätavoitteeni on onnistuneiden liikuntainterventioiden suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä yhteistyötahojen kanssa sekä riittävän materiaalin saaminen aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin dvd:tä varten. Toiminnallisena tavoitteena on luoda päivähoidon henkilöstölle uusia ideoita ja käytännön malleja liikunnasta sekä ideoita liikuntaleikeistä varhaiskasvatuksen liikuntaan. Lasten näkökulmasta toiminnallisena tavoitteena projektissa on toteuttaa onnistuneita ja mielekkäitä liikuntainterventioita lasten kanssa. Tärkeää on, että lapset saavat kokea iloa sekä onnistumisen ja oppimisen kokemuksia leikin ja liikunnan kautta.

Jotta voimme tarjota kaikille lapsille onnistumisen kokemuksia, tarvitsemme erilaista toimintaa. Totuus on, että jokainen lapsi on erilainen, ja jokaisen lapsen tarpeet siten erilaisia. (Kokljuschkin 1999, 21.)

Hyvä varhaiskasvatusympäristö vahvistaa lapsen luonnollista liikkumisen halua, herättää lapsessa halun oppia uusia asioita ja innostaa kehittämään omia taitojaan. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:17.)

2 PROJEKTIN TIETOTEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Projektin tietoteoreettisena lähtökohtana on liikunta varhaiskasvatuksessa, johon tässä projektissa on sisällytetty varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset, Kokkolan kaupungin ja Keltaviirin päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmat sekä varhaiskasvatuksen, varhaiskasvatussuunnitelman ja liikuntakasvatuksen merkitys varhaiskasvatuksen liikunnassa ja tässä projektissa. Pääkäsitteinä projektissa ovat varhaiskasvatus, varhaiskasvatussuunnitelma, liikuntakasvatus, varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset sekä leikki. Lisäksi dvd:n tekemisen tietoteoreettisena lähtökohtana on sisäinen yrittäjäyys.

2.1 Varhaiskasvatuksen liikunnan merkityksestä tässä projektissa

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan kaikkea sitä alle kouluikäisten lasten parissa tehtyä suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, jolla edistetään lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Se on kasvatuksellista ja pedagogista toimintaa, mikä tapahtuu lapsuuden eri kasvu- ja oppimisympäristöissä. Varhaiskasvatus on myös pienten lasten eri elämäntilanteissa tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, joka perustuu aikuisten ja lasten sekä lasten keskinäiseen vuorovaikutukseen sekä myös aikuisten keskinäiseen toimintaan ja yhteistyöhön. (Stakes oppaita 56 2005, 11; Nummenmaa 2001, 26.) Varhaiskasvatusta ohjataan sekä valtakunnallisilla että kunnallisilla asiakirjoilla. Keskeisimpiä varhaiskasvatusta ohjaavia valtakunnallisia asiakirjoja ovat laki (36/1973) ja asetus (239/1973) lasten päivähoidosta, varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Keskeisempiä varhaiskasvatusta ohjaavia kunnallisia asiakirjoja ovat kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma sekä mahdolliset kunnan lapsipoliittisessa ohjelmassa määritellyt varhaiskasvatuksen linjaukset ja strategiat. (Finlex 2011; Stakes oppaita 56 2005, 8-9.)

Valtakunnallisen varhaiskasvatuksen sisältöä ja laatua sekä kuntien varhaiskasvatussuunnitelmien laatimista ohjataan varhaiskasvatussuunnitelman perusteilla, mikä on koko maan varhaiskasvatuksen ohjauksenväline. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteena on muun muassa edistää yhdenvertaisuuden toteutumista varhaiskas-

vatuksessa, ohjata varhaiskasvatuksen sisällöllistä kehittämistä sekä luoda edellytyksiä laadun kehittämiseksi yhdenmukaistamalla toiminnan järjestämisen perusteita. Tavoitteena on myös lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammattitietoutta, moniammatillisuutta sekä vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuksen palveluissa. Valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet ohjaavat kaikkea toimintaa ja sen muotoja yhteiskunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa. (Stakes oppaita 56 2005, 7-9.)

Kokkolan kaupungin ja Keltaviirin päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmat on huomioitu tavoitteiden asettelussa ja interventoiden suunnittelussa niiltä osin, kuin ne koskevat projektin sisältöä. Päähuomio on kiinnitetty lasten ominaisiin tapoihin toimia eli leikkiin, liikkumiseen ja oppimiseen. Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma (2010) perustuu valtioneuvoston periaatepäätökseen varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista (28.2.2002) sekä Stakesin laatimiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (30.9.2003). Varhaiskasvatussuunnitelman mukaan liikkuminen on lasten kasvun ja hyvinvoinnin perusta. Suunnitelmassa muistutetaan myös, että kasvattajan tehtävä on luoda lapselle liikkumiseen houkutteleva ympäristö, poistaa liikkumista vaikeuttavat esteet sekä opettaa lapsille turvallista liikkumista eri vuodenaikojen tarjoamien mahdollisuuksien mukaan. Keltaviirin päiväkodin oma varhaiskasvatussuunnitelma (2011) perustuu sekä valtakunnalliseen, että Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja sen mukaan liikuntaa ja leikkiä pidetään keskeisenä asiana Keltaviirin päiväkodin toiminnassa. (Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma 2010; Keltaviirin päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelma 2011, 6.)

Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset tukevat osaltaan varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista. Suosituksissa annetaan ohjeita lasten liikunnan määrästä, laadusta, suunnittelusta ja toteutuksesta, ympäristöstä, välineistä sekä yhteistyöstä. Liikkuminen on lapselle luontainen tapa toimia, tutustua itseensä, toisiin ihmisiin ja ympäristöön. Lapsi ajattelee, kokee iloa, ilmaisee tunteitaan ja oppii uutta liikkueessaan. Hyvä ja monipuolinen ympäristö lisää lapsen omaehtoisen ja luonnollisen liikkumisen halua, herättää lapsessa oppimisen halun sekä innostaa kehittämään omia taitoja. Suositusten mukaan säännöllisellä ohjatulla liikunnalla on lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle ja motoriselle oppimiselle tärkeä merkitys. (Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:17, 3, 12, 16, 25.)

Liikuntakasvatuksen lähtökohtana on aina lapsi, hänen tarpeensa, taitonsa ja kiinnostuksen kohteensa. Liikuntakasvatus on kaikkea sitä toimintaa, jossa liikuntaa opetetaan kasvatuksen näkökulmasta. Liikuntakasvatuksen keskeiset tavoitteet ovat kasvattaminen liikuntaan sekä liikunnan avulla kasvattaminen. Kasvattamisella liikuntaan tarkoitetaan sellaisten asenteiden, tietojen ja taitojen luomista, joiden avulla lapsi pystyy ja haluaa harrastaa liikuntaa. Liikunnan avulla kasvattamisella tarkoitetaan sitä, että liikunnan avulla voidaan opetella erilaisia taitoja, kuten yhdessä toimimista, vuorovaikutustaitoja, sääntöjen noudattamista ja tunteiden ilmaisua. Liikunta myös edistää luovuutta ja kognitiivista oppimista. Lisäksi liikunta voidaan nähdä myös kulttuuri- ja taidekasvatuksena, koska liikunnassa on paljon ilmailullisia, esteettisiä ja luovuutta edistäviä elementtejä. Liikuntakasvatuksen tavoitteena on myös antaa lapselle valmiudet oppia tuntemaan ja käsittelemään omaa itseään, kanssaihmiä sekä oman ympäristön tilaa ja materiaalia liikkumalla. Varhaiskasvatuspalveluiden toimintayksiköille tarkoitettuina liikuntakasvatukseen liittyvinä tavoitteina ja tehtävinä on muun muassa vastata lasten liikkumistarpeisiin, kasvattaa ja parantaa lasten motorisia taitoja, auttaa lasta säilyttämään liikkumisen ilo, uteliaisuus ja toimintahalu, auttaa lasta luottamaan omiin kykyihinsä, rohkaista lasta tutustumaan ja käsittelemään ympäristöä sekä antaa lapselle mahdollisuus tutustua omaan kehoon ja persoonaan. (Zimmer 2001, 121-122; Laakso 2007, 21-22; Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen oppaita 2005:17, 16-17.)

Lasten leikkiä on tutkittu paljon ja se voidaan määritellä monella tapaa tarkastelunäkökulmasta riippuen. Leikkiä ja liikkumista pidetään lapsuuden tärkeimpänä toimintana. (Fabig 2009, 8.) Leikin ja liikunnan kautta lapsi ilmaisee itseään, oppii uutta sekä tutustuu ympäristöönsä, muihin ihmisiin ja itseensä. Erään määritelmän mukaan leikki voidaan määritellä lasten tavaksi toimia ja lapsen toiminta määritellä leikiksi. Lapsen leikin voidaan nähdä muuttuvan tutkivan vaiheen kautta symboliseen, kuvitteelliseen sekä juonelliseen yhteisleikkiin ja lopulta sääntöleikkiin lapsen ikä- ja kehitystason mukaan. (Fabig 2009, 8, 10, 12.) Lapset tarvitsevat leikki- ja liikkumapaikkoja, jotka ympäristöltään ja varustukseltaan on suunniteltu heidän tarpeensa huomioiden. Virikkeitä tarjoava ympäristö houkuttelee lapsia liikkumaan, leikkimään, oppiminaan ja kokeilemaan taitojaan. Lapset tarvitsevat tilaa myös omille ajatuksilleen, päätöksilleen ja itsenäiselle toiminnalleen. (Ericsson 2005, 123; Zimmer 2001, 161.)

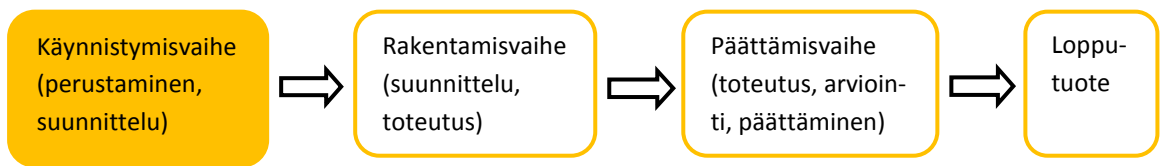
Tässä projektissa interventiot toteutetaan 5-vuotiaiden lasten kanssa. 5-vuotias lapsi viihtyy yleensä samanikäisten lasten kanssa leikeissään, joissa leikkiroolit ovat jo monimutkaisempia ja leikin aiheet liittyvät usein lapsen elämässä tapahtuviin jokapäiväisiin asioihin. Leikki on 5-vuotiaalle lapselle erittäin tärkeää, mutta hän tunnistaa jo leikkiessään todellisuuden ja leikin rajan. 5-vuotiaana lapsi elää tietynlaista siirtymävaihetta elämässään, kun edessä on mahdollinen esikoulun aloittaminen. Tällöin lapsen kiinnostus numeroita ja kirjaimia kohtaan yleensä lisääntyy. (Karvonen & Lahtinen 2009, 26; Einon 2003, 38-40.) Lapsen ensimmäisen kehityskauden (varhaislapsuus 0-6 vuotta) herkkyyksia ovat muun muassa kirjoittaminen 3-4 vuoden iässä ja lukemisen ja matematiikan alkeet 4-5 vuoden iässä. Lapsella voi siis olla halu ja kyky oppia kirjoittamaan ja lukemaan hyvässä ajoin ennen koulun aloittamista 7-vuotiaana. Herkkyyksiaudella tarkoitetaan sellaisia ajanjaksoja lapsen elämässä, jolloin hän on erityisen herkkä tietyille ympäristön ärsykeille. (Ritkala, Ojanen, Siven, Vihunen & Vilen 2010, 66-67.)

2.2 Sisäisen yrittäjyyden merkityksestä tässä projektissa

Dvd:n tekemisen tietoteoreettisena lähtökohtana näen oman sisäisen yrittäjyyden. Sisäinen yrittäjyys voidaan määrittellä yksilön yrittäjämäiseksi ajatus- toiminta- ja suhtautumistavaksi, mikä näkyy hänen teoissaan, uskomuksissaan ja tunneilmaisuuksissaan yhteisön jäsenenä. (Kansikas 2004, 57; Koironen & Pohjansaari 1994, 7.) Sisäinen yrittäjyys on uutta luovaa ajattelua ja työskentelyä työnantajan palveluksessa työntekijänä. Se on myös innovatiivista, oma-aloitteista, tavoitteellista ja aktiivista tekemistä. Sisäisen yrittäjän piirteitä ovat muun muassa sitoutuminen työhön, ideoiva ja visioiva ajattelu, itsensä ja osaamisensa kehittäminen, sosiaalisuus sekä vastuun ottaminen ja kantaminen. Sisäiset yrittäjät pyrkivät innostamaan myös muita työntekijöitä huippusuorituksiin. (Kansikas 2004, 57; Kansikas 2007, 59, 61.) Sisäinen yrittäjyys näkyy projektiopinnäytetyössäni uuden tuotteen luomisena ja tuottamisena. Tuotteen kehittämisestä ja markkinoinnista on kerrottu tarkemmin liitteessä dvd:n kehittäminen ja markkinointi (LIITE 8).

3 PROJEKTIN SUUNNITTELU

Tämän projektin vaiheet muodostuvat käynnistymisvaiheesta, rakentamisvaiheesta, päättämisvaiheesta sekä lopputuotteesta. Luvussa 3 käsitellään projektin suunnittelua, joka kuuluu käynnistymisvaiheeseen. Projektin käynnistymisvaiheen keskeisiä sisältö-alueita ovat projektin suunnittelu, projektin päätehtävät sekä projektiorganisaatio.

KUVIO 1. Projektin käynnistymisvaihe

3.1 Projektin suunnittelu

Opinnäytetyön työstäminen aloitettiin syksyllä 2009. Monien suunnitelmien jälkeen päädyin tekemään opinnäytetyön aiheesta, mikä on minulle itselleni tärkeä, liikunta varhaiskasvatuksessa. Päätin toteuttaa työn projektityönä. Suunnittelutyö vaati paljon aikaa ja projektisuunnitelman laatimiseen käytettiinkin aikaa lähes puolitoista vuotta. Projektisuunnitelma hyväksyttiin helmikuussa 2011, jonka jälkeen pääsin työstämään ja toteuttamaan projektia päivähoiton kentälle suunnitelman mukaan. Projektin suunnitelma ja aikataulu on määritelty tarkemmin projektisuunnitelmassa (LIITE 1).

Ennen toiminnallisen osuuden aloittamista pidettiin useita palavereja niin kuvaus- ja editointiryhmän kanssa, päivähoiton henkilökunnan kanssa, kuin myös yhdessä kaikkien kanssa. Näillä palavereilla varmistettiin se, että kaikki tietävät mitä tehdä, milloin tehdä ja mitkä ovat yhteiset tavoitteet. Kuvaus- ja editointiryhmälle oli tärkeä painottaa, mihin kuvaamisen painopiste kiinnitetään interventioiden aikana. Tärkeintä dvd:n kanalta oli kuvata Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin osuudet ja opinnäytetyön kanalta oli tärkeä dokumentoida lasten palaute. Ennen projektin toiminnallisen osuuden

aloittamista anottiin tutkimuslupa (LIITE 2) ja allekirjoitettiin opinnäytetyösopimus (LIITE 3).

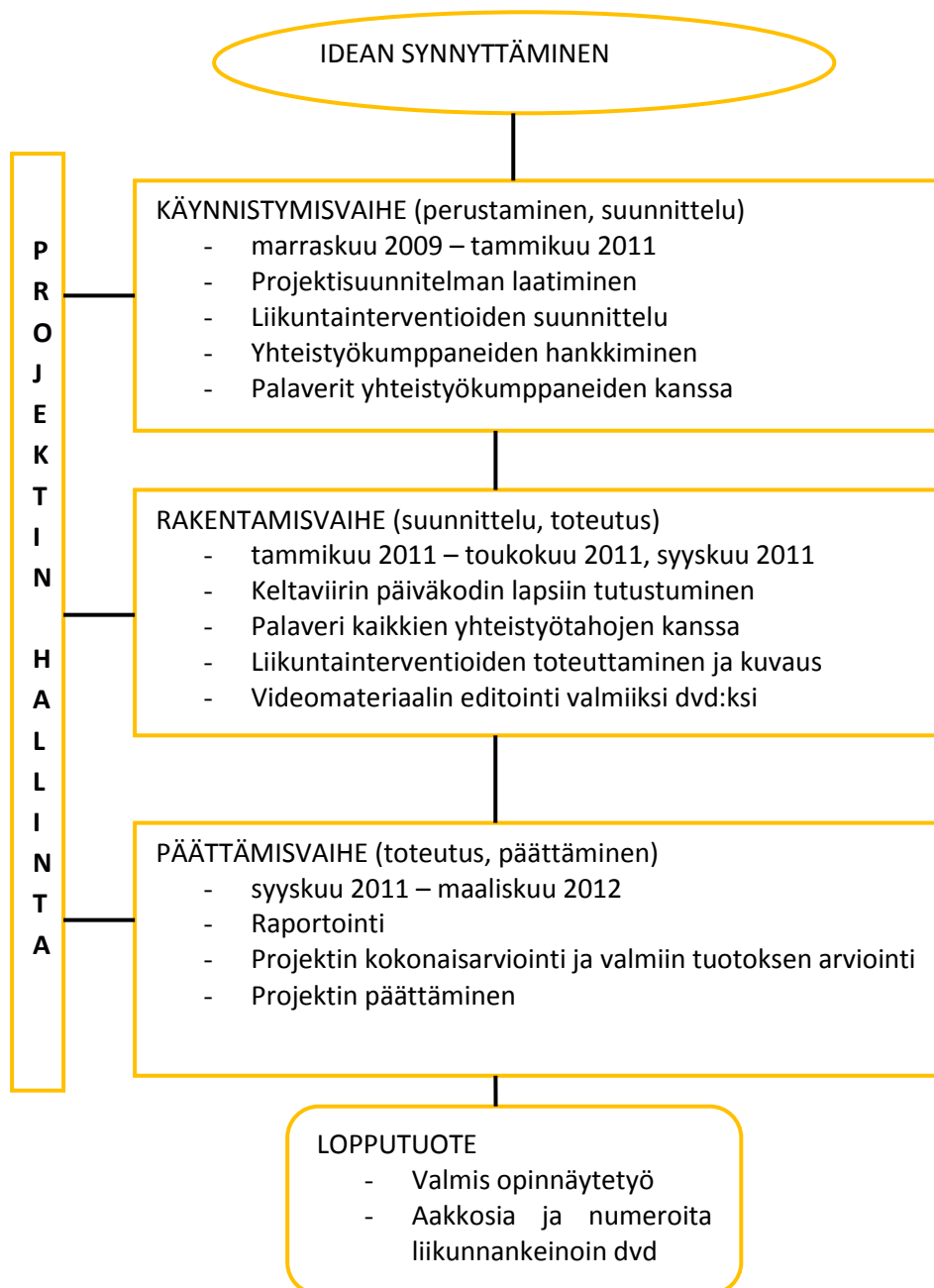
Projektista käytetään nimeä Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin – projekti Keltaviirin päiväkodin 5-vuotiaiden lasten kanssa. Keltaviirin päiväkotito on Kokkolan kaupungin päiväkotito, jossa on neljä lapsiryhmää. Projektin toteutukseen osallistuivat vuoden 2010 – 2011 Aarresaari-ryhmän lapset. Ryhmään kuului 5-6-vuotiaita lapsia, joista 11 oli tyttöä ja 5 poikaa. Lapsista suurin osa oli 5-vuotiaita, muutama lapsista oli ehtinyt täyttää kuusi vuotta ennen projektini toiminnallisen osuuden alkamista. Liikuntainterventioiden ajaksi päiväkodin henkilökunta jakoi ryhmän kahteen pienempään ryhmään.

Projektia arvioidaan projektin aikana monella eri tavalla, lapsilta pyydetyllä sekä kirjallisella että suullisella palautteella, päiväkodin henkilökunnan suullisella palautteella joka interventiokerran jälkeen sekä heidän kirjallisella palautteellaan valmiista dvd:stä. Etenkin projektin lapsilähtöisten tavoitteiden toteutumisen ja arvioinnin tukena käytettiin havainnointia, jolloin seurattiin muun muassa lasten motoristen perustaitojen kehittymistä. Arvioin myös itse jokaisen interventiokerran oppimispäiväkirjassani, jossa reflektoin myös omia ryhmänohjaustaitojani ja projektityötaitojani tulevana sosionomina.

3.2 Projektin päätehtävät

Projektityöskentelyni rakentui kolmen päävaiheen kautta, jotka ovat käynnistymisvaihe, rakentamisvaihe ja päättämisvaihe. Ruuskan (1994) mukaan projektin hallinta muodostuu kolmen eri päävaiheen kautta. Käynnistämisvaihetta edeltää idea, vision tai muun vastaavan synnyttäminen. Käynnistämisvaiheeseen kuuluvat esiselvitys, projektin asettaminen ja suunnittelu. Rakentamisvaihe koostuu määrittelystä, suunnittelusta, toteutuksesta, testauksesta ja käyttöönotosta. Päättämisvaiheeseen puolestaan kuuluvat lopullinen hyväksyminen, ylläpidosta sopiminen, projektiorganisaation purkaminen sekä projektin päättäminen. On tyypillistä, että projektin vaiheet etenevät limittäin toistensa kanssa, päättyneeseen vaiheeseen joudutaan usein palaamaan seuraavan vaiheen ollessa jo käynnistynyt. Projektissa läpikäytyjen eri vaiheiden jälkeen saavutetaan lopputuote.

(Ruuska 1994, 9, 17.) Tämän projektityön päätehtävät on kuvattu projektin vaiheiden kautta Ruuskan (1994) mallia mukailleen (KUVIO 2).

KUVIO 2. Projektin vaiheet (mukaiillen Ruuska 1994, 17.)

Projektin käynnistymisvaihe alkoi marraskuussa 2009 ja se kesti tammikuuhun 2011. Tänä aikana tärkeimpiä tehtäviä oli projektisuunnitelman laatiminen, liikuntainterventioiden suunnittelu, yhteistyökumppaneiden hankkiminen sekä palaverit yhteistyökumppaneiden kanssa. Projektin käynnistymisvaiheeseen käytettiin ajallisesti paljon aikaa. Tarkka suunnitelma on onnistuneen projektin edellytys.

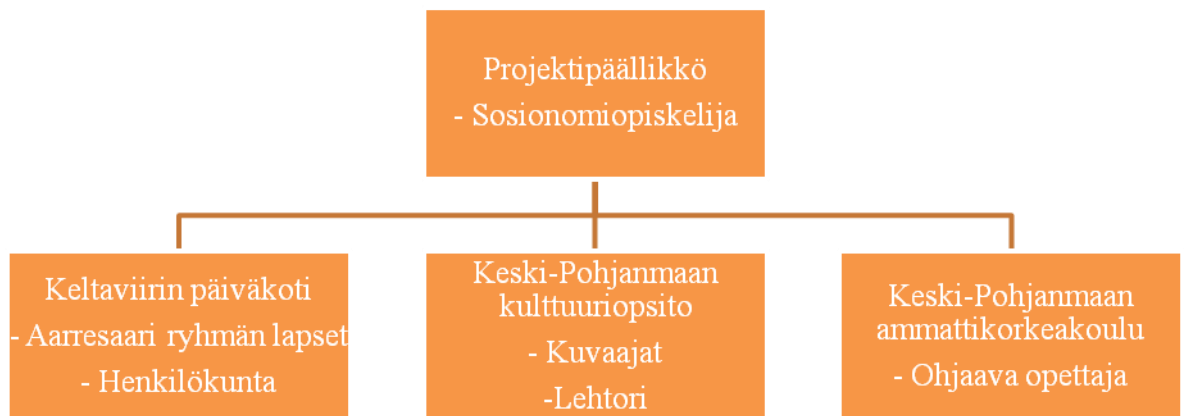
Projektin rakentamisvaihe käynnistettiin maaliskuussa 2011, jolloin pidettiin yhteispalaveri kaikkien projektissa mukana olevien kesken. Rakentamisvaiheen päätehtäviin kuuluivat tutustuminen Keltaviirin päiväkodin 5-vuotiaiden lasten ryhmään ja palaveri kaikkien yhteistyötahojen kanssa. Projektin toiminnallinen osuus toteutettiin huhtikuussa - toukokuussa 2011, jolloin päätehtävänä oli liikuntainterventioiden pitäminen ja kuvaus. Rakentamisvaiheen toteutusosuus jatkui syksyllä 2011, jolloin videoitu materiaali editoitiin valmiiksi dvd:ksi.

Projektin päättämisen vaihe toteutettiin syyskuussa – maaliskuussa 2012, jolloin päätehtäviä olivat raportointi sekä projektityön ja dvd:n arviointi. Projektin päättäminen ja loppupalaveri yhteistyötahojen kanssa on myös tärkeä tehtävä projektin päättämisen vaiheessa. Projektin lopputuotoksena on valmis opinnäytetyö sekä aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin dvd.

Projektin tärkeimmiksi päätehtäviksi muodostuivat projektisuunnitelman laatiminen, interventioiden suunnittelu, toteutus ja kuvaus, kuvattujen materiaalin editointi valmiiksi tuotokseksi ja raportointi. Projektin suunnittelu vaati paljon aikaa ja vaivaa. Ajallisesti suunnittelu kesti yli vuoden, jonka aikana enemmän ja vähemmän aktiivisesti paneuduin projektin suunnitteluun. Tarkka projektisuunnitelman laatiminen helpotti toiminnan toteuttamista ja loppuraportin kirjoittamista.

3.3 Projektioorganisaatio

Projektioorganisaation perustaminen on tärkeä vaihe projektin aloittamisesta. Projektisuunnitelman perusteella on löydettävä sopivat henkilöt viemään projekti aloituksesta päätökseen tavoitteiden mukaisesti. Pienissä projekteissa projektipäällikkö voi olla ainoa henkilöresurssi, jolloin toiminnan valvominen on helppoa. (Kettunen 2003, 117.) Tässä projektissa projektioorganisaatio koostuu projektipäälliköstä, kuvaus- ja editointiryhmästä Keski-Pohjanmaan kulttuuriopistolta, Keltaviirin päiväkodin Aarresaari-ryhmän henkilökunnasta ja lapsista sekä ohjaavasta opettajasta (KUVIO 3).

KUVIO 3. Projektiorganisaatio

Projektipäällikön tehtävä on vastata projektin etenemisestä, projektin pysymisestä aikataulussa ja laaditussa budjetissa sekä siitä, että lopputulos vastaa asetettuja tavoitteita. On tärkeää, että projektipäällikkö ymmärtää roolinsa ja kantaa vastuunsa projektin onnistumiseksi. Projektipäällikön ominaisuuksiin kuuluu muun muassa päämäärätietoisuus, täsmällisyys ja tarkkuus, vahva itsetunto, kyky johtaa ihmisiä, hyvä neuvottelutaito ja esiintymiskyky, uskallus puuttua asioihin, kyky hoitaa useita asioita yhtäaikaaisesti, uskallusta sanoa ei sekä rohkeutta kohdata epäonnistumisia. Kokonaisuudessaan projektipäällikkönä toimiminen edellyttää rohkeaa ja vahvaa otetta toimintaan sekä uskallusta viedä projekti asetettuihin tavoitteisiin ja päätökseen. (Kettunen 2003, 29-31.) Toimin itse projektissa projektipäällikkönä.

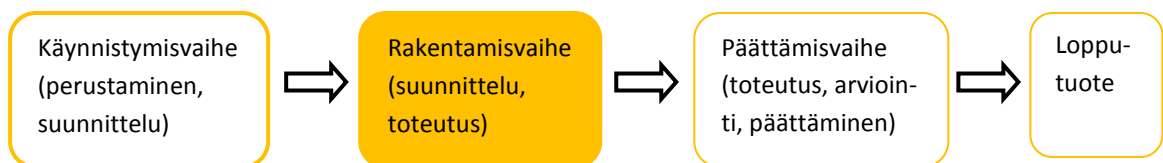
Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin – projektin kuvaaminen ja editointi toteutetaan yhteistyössä Keski-Pohjanmaan kulttuuriopiston, Kälviän yksikön opiskelijoiden kanssa. Kuvaajina toimivat kulttuuriopiston toisen vuoden opiskelijat Kirsi Tamminen ja Joonas Fagerholm. Tamminen ja Fagerholm saavat liitettyä projektini kuvauksen ja editoinnin osaksi omia opintojaan.

Projektin organisaatioon kuuluivat myös Keltaviirin päiväkodin 5-vuotiaat lapset sekä päiväkodin henkilökunta. Lapset olivat isossa roolissa projektin toteutumisen kannalta. Ilman heitä, kuten muitakaan yhteistyötahoja, projektia ei olisi voitu toteuttaa. Päiväkodin henkilökunta antoi taustatukea liikuntainterventiota pidettäessä.

Alkuperäisenä tarkoituksena oli, että Keski-Pohjanmaan Liikunta (KepLi), johon olin-kin yhteydessä projektisuunnittelun alussa, tulisi myös mukaan projektiin toteutukseen. Loppujen lopuksi aikataulun vuoksi KepLin rooli projektissa olisi jäänyt niin vähälle, joten yhteistyö heidän kanssaan jäi muutamaan vaihdettuun sähköpostiviestiin.

4 PROJEKTIN TOTEUTUS

Projektin vaiheiden kautta tarkasteltuna projektin toteutus kuuluu rakentamisvaiheeseen. Tässä projektissa rakentamisvaiheeseen sisältyy projektin toteutus, joka sisältää työskentelyprosessin etenemisen ja interventioiden rakenteet ja sisällöt.

KUVIO 4. Projektin rakentamisvaihe

4.1 Työskentelyprosessin eteneminen

Projektin suunnittelun aloitin syksyllä 2009, jolloin pohdin eri aihevaihtoehtoja. Marraskuussa 2009 olin ensimmäisen kerran yhteydessä Keltaviirin päiväkotiin ja Keski-Pohjanmaan kulttuuriopiston mediapuolen opettajaan. Yhteistyöstä sovittiin jo silloin, joten esittelin työni aiheen koululla aihepiiriseminaarissa joulukuussa 2009. Ensimmäiset palaverit yhteistyötahojen kanssa pidettiin syyskuussa 2010, jolloin projektisuunnitelma ja aikataulu projektille alkoivat hahmottua. Projektisuunnitelma hyväksyttiin helmikuussa 2011, jonka jälkeen pääsin päivähoiton kentälle toteuttamaan projektia. Projektisuunnitelma on liitteenä opinnäytetyön lopussa (LIITE 1).

Projektin toiminnallinen osuus, liikuntainterventiot toteutettiin 1.4.2011 - 6.5.2011. Tässä projektissa liikuntainterventioilla tarkoitetaan lasten kanssa pidettäviä liikunta- tuokioita, joista käytän raportissa nimeä liikuntainterventio tai interventio. Ennen interventioiden aloittamista kysyttiin lasten vanhemmilta luvat heidän lastensa osallistumisesta kuvattaviin liikuntainterventioihin (LIITE 4). Liikuntainterventiot pidettiin kerran viikossa perjantaisin aamupäivällä kello 9-11 ennen lasten ruokailua. Interventiot pidettiin lähes joka kerta eri paikoissa, jotta kuvattavaa materiaalia saatiin mahdollisimman

monipuolisesti. Yksi liikuntainterventiokerta kesti noin 45 minuuttia. Jokaisella kerralla pidettiin sama interventio kahdelle ryhmälle vuorotellen. Tämä sen vuoksi, että kuvattavaa materiaalia saadaan tarpeeksi. Materiaalia dvd:n tarpeisiin saatiin riittävästi.

Projektin aikana pidin projektipäiväkirjaa, jonka koin erittäin tärkeäksi työvälineeksi projektin aikana. Päiväkirjaan reflektoin omaa osaamistani projektin eri vaiheissa. Kirjasin sinne myös jokaisen intervention tapahtumat, omat ajatukseni ja kokemukseni interventioiden onnistumisesta ja reflektoin omaa projektityö- ja ryhmäohjausosaamistani.

Palautetta pyydettiin lapsilta joka interventiokerran jälkeen. Lapset antoivat projektin aikana palautetta suullisesti, kirjallisesti ja hyimiö-korttien avulla. Kirjallisen palautteen (LIITE 5) lapset antoivat koko toiminnallisesta osuudesta eikä yhdestä interventio kerasta erikseen. Jokaisen intervention jälkeen keskustelin myös päiväkodin henkilökunnan kanssa intervention onnistumisesta, tarpeellisuudesta sekä ryhmäohjaustaidoistani. Koin, että henkilökunnan palautteella oli suuri merkitys omalle kehittymiselleni ryhmäohjaajana. Päiväkodin henkilökunnalta kerättiin palaute kirjallisena (LIITE 6) valmiista dvd:sta, joka oli ollut testikäytössä päiväkodilla. Toiminnallisen osuuden aikana en pyytänyt omasta toiminnastani palautetta henkilökunnalta kirjallisena, koska koin, että suulliset keskustelut ja palautteet riittävät. Mielestäni välitön palaute tuokiosta niin lapsilta, kuin aikuisiltakin oli erittäin tärkeää, palkitsevaa ja rakentavaa. Projektin toimintaosuuden päätyttyä lasten vanhemmille jaettiin tiedote dvd:stä ja sen valmistumisesta (LIITE 7).

Projektin raportointi on tärkeä vaihe projektin päättämistä. Se on projektiryhmän oma näkemys projektin kulusta ja onnistumisesta. Raportissa verrataan projektille asetettuja tavoitteita toteumiin ja lopputuloksiin sekä arvioidaan projektin toimintaa kokonaisuutena. (Ruuska 2005, 244.) Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin - projektin raportointi toteutettiin syksyllä 2011. Raportista selviää, millainen projekti on kokonaisuudessaan ollut.

4.2 Interventioiden rakenne ja sisällöt

Interventiot toteutettiin keväällä 2011 viiden viikon ajan joka perjantai. Kaikki paikalla olleet lapset osallistuivat interventioihin. Yksi interventio kesti noin 45 minuuttia ja jokainen interventio pidettiin kahdelle ryhmälle erikseen.

Interventiot suunniteltiin niin, että niille määriteltiin tavoitteet ja toiminta. Jokaisen keran yhteisenä tavoitteena oli onnistuneen intervention toteutuminen, tuoden lapsille liikumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia sekä riittävän videomateriaalin saaminen. Lisäksi jokaisessa interventiossa tavoitteena oli myös lasten motoristen perustaitojen kehittyminen. Interventioiden suunnittelussa huomioitiin myös se, että jokaisella kerralla lapset saivat itse käyttää luovuuttaan ja mielikuvitustaan toteutuksessa. Interventioiden runko oli jokaisella kerralla samanlainen, mutta sisällöt muuttuivat. Runko koostui aloituksesta, leikistä, toiminnasta ja lopetuksesta. Osallistuin myös itse interventioiden toimintaan. Kuvaamisen vuoksi jokaisessa leikissä en kuitenkaan ollut mukana.

Liikuntainterventioiden perusrakenne oli seuraava:

ALOITUS tutustumisleikki, kannustusjuoksu (5-10 min.)

- Istutaan lattialle piiriin. Ohjaaja ja lapset esittelevät itsensä, jonka jälkeen leikitään kannustusjuoksu. Jokainen sanoo vuorollaan oman nimensä ja juoksee piirin ympäri takaisin omalle paikalleen, muut toistavat juoksijan nimeä juoksun tahdissa. Lopuksi voidaan antaa juoksijalle isot taputukset.

LEIKKI juoksuleikki (10 min.)

- Lapsia pyydetään nimeämään kehon eri osia. Yhdessä päätetään jokin kehon osa, jonka jälkeen laitetaan musiikki soimaan ja juostaan tilassa vapaasti, kun musiikki pysähtyy, laitetaan nopeasti sovittu kehonosa lattiaan. Kun musiikki jatkuu, myös juoksu jatkuu.

TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin (15-20 min.)

- Tunnistavatko lapset oman ja toisten nimen alkukirjaimet? Eri puolille tilaa laitetaan jokaisen nimen alkukirjain. Ohjaaja ohjaa lapsia toimimaan, esimerkiksi ”kuljetaan hitaasti, oikein hitaasti sen kirjaimen luo, jolla Hannan nimi alkaa.” Opetellaan samalla kulkemaan hitaasti, nopeasti, matalasti, korkeasti jne. Vuorotellen käydään kaikkien lasten nimet läpi.

LOPETUS rentoutus, palaute – suullinen (5-10 min.)

- Laitetaan rauhoittavaa musiikkia soimaan ja lapset pötköttelevät lattialla mattojen päällä mukavassa asennossa. Samalla voidaan tehdä pieni mielikuvitusmatka esimerkiksi aurinkoiseen kesäpäivään. Kun on rentouduttu, lapset saavat antaa palautteen, mikä oli mukavaa, vaikeaa, helppoa jne.

Interventio aloitettiin joka kerta lähes samalla tavalla. Tarkoituksena oli tuoda lapsille turvallisuuden ja tuttuuden tunnetta uuden ohjaajan ja kuvaajien kanssa. Kahdella ensimmäisellä kerralla aloituksena oli tutustumisleikki, jotta lapset ja ohjaaja pääsevät tutuksi toisiinsa. Lapset toivat myös esille ajatuksiaan uudesta toiminnasta ja kameroiden läsnäolon herättämistä ajatuksista. Muina kertoina interventio aloitettiin niin, että lapset saivat kertoa omia tunteuksiaan, kuulumisiaan ja toiveitaan.

Aloituksen jälkeen leikittiin jokaisella kerralla jokin leikki, jossa lapset saivat mahdollisuuden liikkua vapaasti ja purkaa energiaa. Leikkiosuudet olivat yhtä kertaa lukuun ottamatta valmiiksi suunniteltuja. Yhdellä kerralla lapset saivat itse päättää leikin. Leikkiosuuden jälkeen oli vuorossa toiminta, jolloin opeteltiin aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin. Kahdella interventiokerralla opeteltiin aakkosia ja kolmella kerralla numeroita. Interventiot suunniteltiin niin, että ne voidaan toteuttaa niin aakkos- kuin numerokorttejakin käyttäen. Toimintaa voidaan soveltaa monella tapaa, joten dvd:llä on kuvattujen interventioiden lisäksi myös muunlaisia toimintamalleja jokaisesta aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin – osuudesta sekä ideoita erilaisista liikuntaleikeistä. Lisäksi dvd:n mukana on paperiversio liikuntainterventioiden sisällöistä, toteuttamisvaihtoehtoja, haasteellisuutta lisääviä ideoita sekä lista erilaisista liikuntaleikeistä (LIITE 9).

Lopuksi tarkoitus oli saada aikaan rauhallinen lopetus toiminnan ja leikin jälkeen, jolloin menetelminä käytettiin muun muassa rentoutusta, venyttelyä ja kehon eri osien ravistelua. Jokaisen intervention lopussa lapsilta pyydettiin palaute joko suullisesti tai hymiökorttien avulla. Viimeisen kerran jälkeen lapsilta pyydettiin myös kirjallinen palaute. Seuraavaksi esimerkkinä ensimmäisen intervention suunnitelma, muiden kertojen suunnitelmat löytyvät liitteenä olevasta projektisuunnitelmasta (LIITE 1).

Jokainen interventiokerta kuvattiin. Kameroiden ja kuvaajien läsnäolo ei millään tavalla häirinyt lasten tekemistä ja olemista. Edes alussa lapset eivät niitä ujustelleet, vaikka kuvaajat pyörivät heidän mukanaan ympäri tilaa. Lastentarhanopettaja tai lastenhoitaja

päiväkodilta oli myös joka kerta paikalla. He eivät osallistuneet interventioon vaan seurasivat toimintaa sivusta. Tuttujen aikuisten läsnäolo loi myös osaltaan lapsille turvallisuuden tunnetta. Tarvittaessa he olisivat myös puuttuneet tilanteeseen, jos tilanne sitä olisi vaatinut. Mielestäni myöskään henkilökunnan läsnäolo ei vaikuttanut lasten toimintaan. Välillä vaikutti, ettei heidän läsnäoloonsa kiinnitetty edes huomiota.

4.2.1 Ensimmäinen interventio

Ensimmäisen interventio kerran aluksi leikittiin tutustumisleikki, kannustusjuoksu, jonka tavoitteena oli lasten ja ohjaajan tutustuminen keskenään sekä lasten nimien opettelu. Ensimmäinen kerta pidettiin lapsille tutussa ympäristössä, lapset tunsivat toisensa entuudestaan ja paikalla oli myös päiväkodin henkilökuntaa ja lisäksi uusi ohjaaja ja kuvaajat esiteltiin lapsille etukäteen, joten tilanne ja ihmiset eivät olleet lapsille täysin outoja. Mielestäni suuremmille ryhmäyttämisen keinoille ei ollut tarvetta. Tavoitteena oli saada lasten kanssa toteutettua onnistunut tuokio, jotta kuvattavaa materiaalia saadaan riittävästi ja lapset tuntevat iloa ja saavat onnistumisen kokemuksia. Tavoitteena oli myös opetella aakkosia liikunnan keinoin ja kehittää lasten motorisia taitoja. Motoristen taitojen kehittämisen tavoitteena oli, että lapsi oppii liikkumaan eri tasoissa ja eri nopeuksilla. Myös vauhdista pysähtymisen hallitseminen oli tärkeää pienen tilan vuoksi.

Tämä interventio pidettiin päiväkodilla sisätiloissa. Päiväkodilla on käytössä oma sali, jossa on kuitenkin rajalliset mahdollisuudet toimia tilan pienuuden vuoksi. Liikuntatilan pienuus on hyvin yleistä monissa päiväkodeissa Suomessa, joten mielestäni oli tärkeää saada tuotokseen esimerkkejä myös siitä, miten aakkosia ja numeroita voidaan opetella päiväkotien omissa pienissä tiloissa.

Pienen tilan vuoksi ryhmäkoko ja intervention sisältö suunniteltiin se mukaan. Leikkiosuudessa lapsia pyydettiin nimeämään kehon eri osia, joista yhdessä päätettiin jokin osa. Laitettiin musiikki soimaan ja juostiin tilassa vapaasti. Kun musiikki pysähtyi, laitettiin sovittu kehon osa lattiaan mahdollisimman nopeasti ja kun musiikki jatkui, myös juoksu jatkui. Toimintaosuudessa opetettiin aakkosia liikunnankeinoin. Eri puolille tilaa asetettiin lasten nimien alkukirjaimia. Ohjaaja ohjaa lapsia toiminaan, esimerkiksi kulje

hitaasti, oikein hitaasti sen kirjaimen luo, jolla Hannan nimi alkaa. Kirjainten luo kuljettiin eri tyyleillä, hitaasti, nopeasti, matalasti, korkeasti jne. Lapset saivat myös itse ehdottaa kulkutyylejä. Lopuksi rentouduttiin ja käytiin mielikuvitusmatkalla aurinkoisessa kesäpäivässä. Rentoutumisen jälkeen lapset antoivat suullisen palautteen interventiokerrasta.

Interventio kesti 40 minuuttia ja mielestäni se oli juuri sopiva aika. Lapset jaksoivat osallistua ja keskittyä koko ajan. Aluksi joitakin heistä hieman jännitti, mutta melko nopeasti alkujännitys unohtui. Lapset olivat myös erittäin innokkaita uudesta toiminnasta eivätkä välittäneet kuvaajien ja kameroiden läsnäolosta.

4.2.2 Toinen interventio

Toisen interventiokerran aluksi otettiin myös tutustumisleikki, jolloin käytiin läpi ketä oli paikalla. Samalla kerrattiin paikalla olleiden nimet. Tutustumisleikkinä toimi nimi ja liike - leikki. Piirissä seisten jokainen sanoi vuorollaan nimensä ja keksi samalla jonkun liikkeen, minkä muut ryhmäläiset toistivat. Kaikki lapset eivät keksineet tai halunneet keksiä liikettä, joten ohjaaja auttoi synnyttämään liikkeen. Leikkiosuudessa leikittiin tahmeat popcornit – ja syksyn lehdet – leikki, jolloin lapset saivat purkaa energiaa.

Tämä kerta pidettiin myös päiväkodin omassa salissa ja toimintaosuudessa opeteltiin kirjaimia. Pienen tilan vuoksi suunnitelmaan tuli pieni muutos ja toimintaosuus toteutettiin hieman alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen. Lapset muodostivat jokainen vuorollaan lattialle kirjaimen nauhoista tai hyppynaruista. Sen jälkeen kirjaimen muoto kuljettiin kävellen, juosten, kontaten jne. Motorisena tavoitteena oli tasapainon kehittäminen (kulkeminen narua pitkin eri keinoin).

Interventiota pidettäessä olisi joitain asioita voinut tehdä toisin. Esimerkiksi voisi kiinnittää enemmän huomiota siihen, miten lattialle muodostettuja kirjaimia pitkin kuljetaan. Lasten olisi myös hyvä kulkea kirjaimia yksitellen, jolloin jokainen malttaisi keskittyä suorittamiseen. Silloin myös opeteltaisiin oman vuoron odottamista. Tällä kertaa lapset kulkivat kirjaimen muotoa jonossa, joten kirjain muutti muotoaan lasten jalkojen

alla. Kaikki lapset eivät jaksaneet keskittyä niin tarkasti vaan tärkeintä oli kulkea nopeimmin perille.

Lopuksi lapset antoivat palautteen hymiö-korttien avulla. Lisäksi jokainen sai kertoa mukavimmat hetket tuokiosta. Lasten mieleen jäi erityisesti tahmeat popcornit – leikki. Interventio kesti noin 45 minuuttia. Tällä kerralla lapset olivat mielestäni hieman vauhdikkaampia luultavasti siksi, että tilanne ei ollut heille enää niin uusi.

4.2.3 Kolmas interventio

Kolmas interventio pidettiin päiväkodin pihalla. Tällä kerta pidettiin interventio vain yhdelle ryhmälle, koska niin moni lapsista sairaana. Paikalla oli kuusi (6) lasta koko ryhmästä. Myös toinen kuvaajista oli sairaana, mikä toi haasteita myös tarvittavan kuvausmateriaalin saamiseen. Aloitus pidettiin tällä kertaa ulkona piirissä seisten, jolloin lapset saivat kertoa omat kuulumisensa. He myös saivat itse päättää leikin leikkiosuuteen. Leikiksi lapset valitsivat hippaleikin. Ensiksi leikittiin laastarihippaa ja sitten tavallista hippaa. Lapset leikkivät myös tahmeat popcornit – leikkiä. Lapset purkivat energiaa juoksuleikein ennen toimintaosuutta.

Tällä kerralla oli vuorossa numeroiden opettelu. Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin – osuutta varten päiväkodin pihalle laitettiin numerokortteja, joiden takana oli jokin liikuntatehtävä. Jokaisen numeron luona käytiin vuorotellen ja tehtiin liikuntatehtävä numeron osoittaman määrän verran. Motorisena tavoitteena oli tiettyjen perusliikkeiden opettelu. Näitä perusharjoitteita olivat hyppääminen (yhdellä jalalla hyppy, pituushyppy, haarahyppy, kyykkyhyppy), tasapaino, sivulle askeltaminen sekä polven taivutus pakaraan ja polven nosto korkealle. Lisäksi numerolta toiselle kuljettiin eri tyyliellä, kuten juoksemalla, laukkaamalla, hyppimällä sekä lasten valitsemilla tyyliellä.

Lopuksi venyteltiin ja lapset antoivat palautteen suullisesti. Lapsi lukumäärän vuoksi pidettiin vain yksi tuokio, joten aikaa oli enemmän, kuin muilla kerroilla, joten lopuksi

lapset saivat vielä itse päättää mitä leikkejä leikitään. Lopuksi leikittiin vielä, karhu nukkuu – leikki sekä tahmeat popcornit - ja syksyn lehdet – leikit.

4.2.4 Neljäs interventio

Neljännän interventiokerran aloitukseksi oli suunniteltu arvaa kuka – leikki, mutta mielestäni mainittu leikki on parempi leikkiä sisällä kuin loskasäällä ulkona, joten sen tilalta tuokion aluksi lapset kertoivat edellisen viikon tapahtumista. Leikkinä ennen toimitaosuutta pidettiin seuraa johtajaa -leikki, jonka tavoitteena oli, että lapset käyttävät luovuuttaan keksiessään erilaisia tapoja liikkua. Lisäksi leikissä täytyi olla tarkkaavainen, jotta osaisi tehdä johtajan näyttämät liikkeet samalla tavalla.

Tällä kertaa liikkumassa oltiin päiväkodin vieressä olevassa Raahen puistossa, jonka yhteydessä on sorakenttä. Interventio pidettiin kahdelle ryhmälle erikseen, joten toinen ryhmä leikki puistossa sen ajan, kun toisen ryhmän kanssa pidettiin liikuntainterventio. Kuvattavaa materiaalia saatiin riittävästi myös tällä kertaa.

Neljännän intervention tavoitteena oli saada lapsille iloa ja onnistumisen kokemuksia liikunnasta, pitää onnistunut liikuntatuokio, saada kuvattua materiaali tuotosta varten, opetella numeroita liikunnan keinoin sekä tukea lasten motorista kehittymistä. Toimitaosuuden aluksi lapsille jaettiin numerokortit ja heitä pyydettiin rajaamaan itselleen oma alue sorakentältä. Sen jälkeen lapset hakivat erilaisia perusliikkeitä ja eläinten liikkumistapoja käyttäen jaetun numeron osoittaman määrän löytämiään asioita leikkikentän ympäristöstä. Kentän ympäristöstä löytyikin talven jäljiltä monenlaista tavaraa ja roskaa, joita lapset kuljettivat omille alueilleen.

4.2.5 Viides interventio

Viides ja viimeinen interventio pidettiin koko lapsiryhmälle kerralla Hollihaan koulun liikuntasalissa. Liikuntasali oli todella suuri, joten se jaettiin osiin, jolloin kolmasosa salista oli meidän käytettävissämme. Aloituksessa istuttiin piirissä, jolloin lapset kertoivat omia kokemuksia ja ohjaaja kertoi, mitä tällä kertaa oli tulossa. Lasten kanssa valmisteltiin yhdessä leikkiosuutta varten pesänryöstö – leikki. Pesänryöstö – leikki koostui kolmesta kohdasta. Ensimmäiseksi tilan molempiin päihin tehtiin alue, johon laitettiin esineitä (häntäpalloja, hernepusseja yms.) Lapset kuljettivat tavaroita yksi kerrallaan tilan toisessa päässä olevaan pesään. Kulkusuunta sovittiin ennalta törmäysten ehkäisemiseksi. Toiseksi reitille lisättiin esteitä, joiden yli lasten tuli hypätä liikkueensa. Kolmanneksi tehtiin joukkueet, jotka ryöstivät toistensa pesiä. Lapset olivat leikkistä erittäin innostuneita.

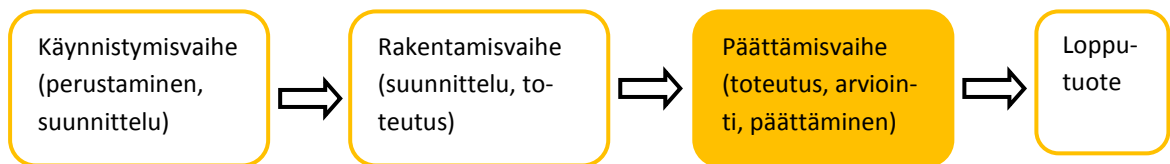
Toimintaosuudessa leikittiin värileikki, jossa tavallisesti kolme lasta toimi ohjaajina. Yksi lapsista sanoi värin, toinen suunnan (kortit jossa on nuolet ylös ja alas) ja kolmas näytti numeron, joka kertoi askelten määrän. Nuoli ylös tarkoitti eteenpäin ja nuoli alas puolestaan taaksepäin. Jos lapsilla ei ollut asussaan kyseistä väriä, hän pysyi paikallaan. Leikki aloitettiin kahdella ohjaajalla, toinen sanoi värin ja toinen näytti numeron, myöhemmin lisäsimme vielä kolmannen ohjaajan, joka näytti kulkusuunnan. Tämän leikin tavoitteena oli lasten yhteistoiminnan kehittäminen sekä motoristen perustaitojen ja tarkkaavaisuuden kehittäminen. Huomasin toimintaosuudessa, että kun toimintaohjeita tuli kolmelta ohjaajalta yhtä aikaa, oli joidenkin vaikea muistaa, mitä kaikkea täytyi tehdä. Usein joku lapsista ei muistanut, mikä väri oli sanottu tai montako askelta piti liikkua eteenpäin. Leikin aikana myös liikkumistyylejä vaihdeltiin, kuten kävellen, hyppäämällä, yhdellä jalalla hyppäämällä, takaperin hyppäämällä, sivuaskeltaen jne.

Lopuksi pidettiin rentoutusta pareittain, jolloin vuoron perään toinen parista meni lattialle makuulle hyvään asentoon ja toinen piirsi pallolla kehon ääriviivat lattiaan. Kaiken toiminnan jälkeen lapsilla edelleenkin riitti virtaa ja halua juosta, joten lopuksi he vielä juoksivat vapaasti suurta salia ympäri.

Interventio kesti noin yhden tunnin. Viimeisellä kerralla tuokio pidettiin koko ryhmälle, joten aikaa oli hieman enemmän, kuin aikaisempina kertoina. Huomasin, että lapset nauttivat eri tavalla leikkimisestä ja liikkumisesta, kun tilaa oli paljon.

5 PROJEKTIN KOKONAISARVIONTI

Tässä projektissa projektin kokonaisarviointi lukeutuu päättämisvaiheeseen. Projektin päättämiseen kuuluu olennaisena osana koko projektin arviointi ja sitä kautta projektin päätökseen saattaminen. Tässä projektissa kokonaisarviointi toteutetaan jakamalla projekti pienempiin osa-alueisiin, joiden kautta arvioidaan koko projekti. Näitä osa-alueita ovat työskentelyprosessin arviointi, projektisuunnitelman arviointi, tavoitteiden arviointi, liikuntainterventioiden arviointi, dvd:n arviointi, riskien arviointi sekä oma ammatillinen kasvu. Projektin kokonaisarvioinnissa huomioidaan myös lopputuote eli dvd:n valmistuminen ja arviointi.

KUVIO 5. Projektin päättämisvaihe

5.1 Työskentelyprosessin arviointi

Projektissa haluttiin suunnitella ja toteuttaa suunnitelmallisia ja laadukkaita liikuntainterventioita, joiden keskeisenä ajatuksena oli opetella aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin. Interventioiden pohjalta haluttiin tuottaa myös dvd työvälineeksi päivähoidon liikuntatuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen. Dvd:lle suunniteltu sisältö koottiin myös paperiversioksi (LIITE 9), jossa tulee esille liikuntainterventioiden sisällöt, vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa interventioiden toimintaosuus, haasteellisuutta lisääviä ideoita toimintaosuuteen sekä lista erilaisista liikuntaleikeistä. Tällä pyrittiin takaamaan se, että myös dvd:tä pois jääneet asiat tulevat esille. Dvd:ltä jäi pois tiettyjä asioita, koska toisen kuvaajan materiaalit katosivat kovalevyn hajoamisen mukana. Tästä tarkemmin luvussa 5.5 dvd:n arviointi.

Näen sisäisen yrittäjyyden yhtenä keskeisenä asiana omassa toiminnassa projektin aikana. Sisäinen yrittäjyys on tietyllä tapaa osa minua ja koen, että se tulee luonnostaan osaksi toimintaani. Tässä projektissa se näkyi dvd:n tuottamisena, johon tuli kiinnittää huomiota koko projektin ajan. Eräitä sisäisen yrittäjän piirteitä ovat ideoiva ja visioiva ajattelu, vastuunottaminen ja vastuunkantaminen sekä itsensä ja osaamisensa kehittäminen. Tunnistan nämä kaikki osaksi itseäni. Itseni ja osaamiseni kehittäminen näkyi projektin aikana monella tavalla, kuten kouluttautumisena ja kirjallisuuteen perehtymisenä.

Projektin onnistumisen ja laadun takaamiseksi perehdyin kattavaan ja luotettavaan kirjallisuuteen. Perehdyin erilaisiin teoksiin tietoperustaa varten, jotka osaltaan tuki myös interventioiden sisältöjen suunnittelua. Projektia silmällä pitäen kävin tammikuussa 2010 liikuntaleikkikouluohjaajakoulutuksen, josta sain vinkkejä ja varmuutta ryhmänohjaustaitoihin. Työelämän ohjaajan suosittelemana kävin keväällä 2011 Nuoren Suomen järjestämän koulutuksen erilaisista liikuntaleikeistä.

Projektityö vaatii paljon osaamista ja asioiden hallitsemista. Tässä projektissa projektityöskentelyn tukena olivat projektisuunnitelma, yhteistyöpalaverit sekä jatkuva arviointi. Yhteistyöpalaveri päiväkodin henkilökunnan sekä kuvaajien kanssa olivat tärkeitä. Etenkin päiväkodin henkilökunnan kanssa käydyt keskustelut heti intervention jälkeen koin tärkeiksi. Projektityöskentelyssä ja sen kirjaamisessa olivat apuna opinnäytetyöohjeet sekä projektityöohjeet. Lisäksi olen käyttänyt apuna kirjallisuutta projektityöstä.

Näen erittäin tärkeäksi asiaksi projektin etenemisen kannalta projektisuunnitelman laatimisen. Projektisuunnitelmaa valmisteltiin yli vuoden, mutta siitä huolimatta sen laatiminen vielä tarkemmin olisi ollut hyödyksi. Projektin aikana tavoitteet tarkentuivat ja interventioiden sisällöt hieman muuttuivat ja kehittyivät. Tavoitteisiin liittyviä muutoksia on tarkasteltu tarkemmin tavoitteiden arvioinnissa luvussa 5.3. Myös interventioiden sisältöihin liittyvistä muutoksista on kerrottu tarkemmin luvussa 5.4 Liikuntainterventioiden arviointi.

Projektin aikataulussa pysyminen on erittäin tärkeää kaikkien osapuolten kannalta. Projektin aikataulua ei alun perinkään tehty kovin tiukaksi ja mielestäni jokaiseen vaiheeseen oli suunniteltu riittävästi aikaa. Projektissa interventiot toteutettiin suunnitelman

mukaan, mutta dvd:n saaminen päiväkodin testikäyttöön viivästyi. Tämä johtui siitä, että dvd ei valmistunut sovitussa ajassa ja tämän vuoksi myös raportointivaihe pitkittyi. Dvd:n viivästyneeseen valmistumiseen vaikutti myös esimerkiksi musiikin saannin ongelmat sekä kuvatun materiaalin katoaminen kuvaajan kovalevyn hajoamisen myötä, jolloin editointi jäi ainoastaan yhden henkilön harteille. Näistä tarkemmin luvussa 5.5 dvd:n arviointi. Projektipäällikön ja kuvaajien yhteisen ajan löytäminen dvd:n loppuun saattamiseksi tuotti hieman ongelmia, mikä myös osaltaan viivästytti projektin päättämistä.

Yhtenä heikkoutena projektityöskentelyssä näen sen, että työskentelin yksin. Toimintaosuudessa tukenani oli projektiorganisaatioon kuuluvat henkilöt, mutta raportointivaiheessa kaipaasin tukea. Myös toimintaosuudessa olisi ollut hyvä olla kaksi interventioiden vetäjää, jolloin dvd:lle olisi saatu monipuolisempaa materiaalia. Silloin dvd:lle olisi voinut tulla vielä enemmän konkreettisia esimerkkejä.

5.2 Projektisuunnitelman arviointi

Yhtenä projektityöskentelyn ohjauksen välineenä ja projektin laadun varmistamisen välineenä näen projektisuunnitelman. Tarkan projektisuunnitelman laatiminen on ollut erittäin tärkeä projektin onnistumiselle. Projekti eteni projektisuunnitelman mukaan. Projektisuunnitelmassa laadittujen interventioiden sisältöihin tuli jonkin verran muutoksia projektin käynnistymisvaiheessa. Projektisuunnitelmassa olisin voinut laatia vielä tarkemman suunnitelman interventioiden sisällöistä. Projektin käynnistymisvaiheessa käydyissä yhteisissä palavereissa tuli interventioiden ja dvd:n sisältöihin uusia ideoita, jotka muuttivat alkuperäisiä suunnitelmia. Muutosten myötä myös projektin tavoitteet hieman tarkentuivat projektin käynnistyessä. Myös aikatauluun tuli muutoksia projektin edetessä.

Alkuperäiseen aikatauluun tuli muutoksia dvd:n editoinnin ja projektin raportoinnin osalta. Muuten aikataulu toteutui suunnitelman mukaisesti. Dvd:n editointi oli projektisuunnitelmassa suunniteltu tapahtuvaksi elokuussa 2011, mutta elokuussa pitämässämme palaverissa editoijien kanssa sovittiin dvd:n valmistumisajaksi marraskuun alku,

jolloin editoijille jäi riittävästi aikaa sen työstämiseen muun koulunkäynnin ohella. Tämän vuoksi myös raportointiosuus pitkittyi ja alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen opinnäytetyö palautettiin maaliskuussa 2012.

Projektisuunnitelmaan laadittu budjetti projektille muuttui hieman, koska budjetissa ei ollut huomioitu musiikin hankkimisesta dvd:tä varten kertyneitä kustannuksia. Liikuntainterventiot järjestettiin päiväkodin tiloissa, yleisissä puistoissa ja Hollihaan koululla, joten tilavuokraa ei tullut. Projektipäällikkönä kustansin itse projektin aikana tulleet kulut suunnitelman mukaan. Kaiken kaikkiaan projektipäällikölle kertyi kuluja noin 50 euroa projektin aikana, josta 30 euroa oli musiikin osuus ja loput kertyi tulosteista ja dvd-levyistä. Kuvaajat ja editoijat tulivat Kälviän kulttuuriopistolta ja he hyödynsivät tekemistä omilla opinnoissaan, joten heille ei maksettu palkkaa projektin kautta.

5.3 Tavoitteiden arviointi

Projektinsuunnitelmassa laadittiin realistiset tavoitteet projektille. Joitakin tarkennuksia tavoitteisiin kuitenkin tehtiin projektin käynnistymisvaiheessa. Tämä johtui siitä, että projektin käynnistyessä pidettyjen yhteispalavereiden kautta tuli joitain muutoksia ja uusia ideoita interventioiden ja dvd:n sisältöihin, jotka vaikuttivat joiltain osin myös tavoitteiden asetteluun.

5.3.1 Omien tavoitteiden arviointi

Ryhmänohjaustaitoni kehittyivät projektin aikana. Päiväkodin henkilökunnalta sain positiivista palautetta ryhmänohjaustaidoistani.

Ohjaamisesi on hyvin luontevaa. Olet varmaan aikaisemminkin ohjannut lapsia. (Ote oppimispäiväkirjasta)

Tosi hyvin meni. Luontevasti ohjasit. Lapset pysyivät hyvin mukana. (Ote oppimispäiväkirjasta)

Olen saanut projektin myötä rohkeutta toimia ryhmänohjaajana erilaisissa tilanteissa. Olen myös saanut varmuutta omaan osaamiseen, jonka vuoksi myös itse pystyn olemaan rennompi. Myös hyvin suunnitellut interventiot toivat varmuutta omaan tekemiseen.

Kehitettävänä asiana ryhmänohjaustaidoissani näen jämäkkyuden. Minun täytyy kehittää itseäni siinä, että huolehdin siitä, että annetut tehtävät tehdään loppuun asti huolella.

Olisi voinut kiinnittää enemmän huomioita siihen, että lapset suorittavat annetut tehtävät vuorollaan, eikä jokainen pyri yhtä aikaa samaan juttuun. (Ote oppimispäiväkirjasta)

Joillakin lapsilla on tapana tehdä harjoitteet mahdollisimman nopeasti, eivätkä he malta kiinnittää huomioita oikeaan suorittamistapaan. Tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää, että kaikki annetut tehtävät toimintaosuudessa tehdään oikein. Interventiot suunniteltiin niin, että lapset saivat muissa osissa riittävästi liikkua luovasti ja omaan tahtiin. Keskittymistä vaativa osuus kesti ajallisesti noin 15 minuuttia. Mielestäni se oli riittävä ja lapset jaksoivat hyvin keskittyä.

Projektin aikana omat projektityötaidot kehittyivät. Projektin onnistumiseksi perehdyin projektikirjallisuuteen, jonka kautta sain omaan osaamiseen ja tekemiseen varmuutta. Projektityön organisointi oli mielestäni haastavaa, mutta mielekästä työtä. Projektipäällikkönä olin vastuussa koko projektin suunnittelusta, toteutumisesta ja arvioinnista, mikä herätti välillä hetkellisiä epätoivon tunteita siitä, miten tästä selviän. Mielestäni projektin toteutus onnistui kokonaisuudessaan hyvin. Seuraavaa projektia varten opin sen, että aikataulu kannattaa tehdä realistiseksi, muttei liian löysäksi. Tässä projektissa aikataulu oli joustava, jolloin tietyt asiat, kuten dvd:n valmiiksi saattaminen venyi ja lopulta sen valmiiksi saattamiselle tuli kiire. Myös moniammatilliset yhteistyötaidot ja tiimityöskentelytaidot kehittyivät projektin myötä. Projektin kautta pystyin myös verkostoitumaan hyvin. Arvioin omalta osaltani myös kuvaajien toimintaa projektissa heidän opintojaan varten.

5.3.2 Lapsilähtöisten tavoitteiden arviointi

Projektin tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa lapsille mielekkäitä liikuntainterventioita, joiden aikana lapset saavat kokea onnistumisen ja oppimisen kokemuksia leikin ja liikunnan kautta. Lasten liikkumisen riemua oli ilo katsoa interventioiden aikana. Lasten välittömän palautteen perusteella voi todeta, että lapset kokivat interventioiden aikana iloa ja saivat myös onnistumisen ja oppimisen kokemuksia. Lapsilta saatujen kirjallisten palautteiden perusteella kaikkien lasten mielestä liikuntainterventiot olivat mukavia ja yli puolet lapsista koki oppineensa jotain uutta.

Lasten terveyden- ja hyvinvoinnin ylläpitäminen ja edistäminen liikunnan avulla toteutui projektin aikana. Lapset tarvitsevat keskimäärin kaksi tuntia reipasta liikuntaa päivässä, josta projektin tiimoilta toteutui tunti. Lasten innokasta liikkumista seurattuani uskon, että suurin osa lapsista liikkui toisenkin tunnin päivän aikana. Lasten motorisia perustaitoja pyrittiin kehittämään interventioiden aikana erilaisilla harjoitteilla. Jokaisella interventiokerralla opeteltiin aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin.

5.4.3 Organisaatiotavoitteiden arviointi

Yhtenä tavoitteena oli interventioiden sisältöjen sisällyttäminen lasten esiopetussuunnitelmiin. Käytännössä tätä oli kuitenkin mahdoton toteuttaa ja seurata, koska lapset menivät esikouluun eri puolille kaupunkia. Toivon kuitenkin, että lasten kautta oppimiskokemukset menevät jollakin tapaa heidän esiopetusympäristöihinsä. Dvd:n ja siitä tehdyn paperiversion myötä päivähoiton henkilöstä voi saada uusia ideoita ja käytännön malleja liikuntatuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen.

5.4 Liikuntainterventioiden arviointi

Interventioiden kokonaisuus suunniteltiin sisältämään monenlaista toimintaa lapsille. Ajatuksena oli, että tarkkaa keskittymistä vaativa toimintaosuus ei venyisi liian pitkäksi, vaan lapsilla olisi intervention aluksi mahdollisuus purkaa energiaa erilaisin leikein ja lopuksi rauhoittua erilaisin rentoutuskeinoin. Näin lapset jaksoivat keskittyä toimintaosuuteen, jossa opeteltiin aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin ja jonka yhtenä tavoitteena oli myös lasten motoristen perustaitojen kehittyminen. Päiväkodin henkilökunnan kanssa kävin läpi suunnitellut interventiot etukäteen. Näin sain heiltä varmistuksen siihen, että interventiot ovat toteutettavissa kyseisen lapsiryhmän kanssa. Interventiot on hyvä suunnitella lapsiryhmän mukaan, jotta lapsilähtöisyys toteutuu.

Ennen toiminnallisen osuuden aloittamista kysyttiin vanhemmilta lupa lasten osallistumiselle kuvattaviin liikuntainterventioihin. Lomakkeessa pyysin vanhempia ottamaan yhteyttä allekirjoittaneeseen, mikäli kysyttävää projektiin liittyen ilmenee. Asiaan liittyen sainkin puheluja muutamilta lasten vanhemmilta, joissa kyseltiin dvd:n mahdollisesta leviämisestä Internettiin. Projektin puitteissa dvd:tä ei julkaista Internetissä ja kirjastoon tulevan opinnäytetyön dvd on saatavilla vain kirjaston virkailijan kautta. Ennen ensimmäistä interventiota kävin myös tutustumassa kuvaajien kanssa lapsiryhmään. Näin lapset tiesivät, kuka heitä oli tulossa ohjaamaan. Mielestäni tämä oli hyvä asia, koska jo ensimmäisellä interventiokerralla lapset tiesivät ohjaajan, eikä se tuonut ylimääräistä jännitystä tilanteeseen.

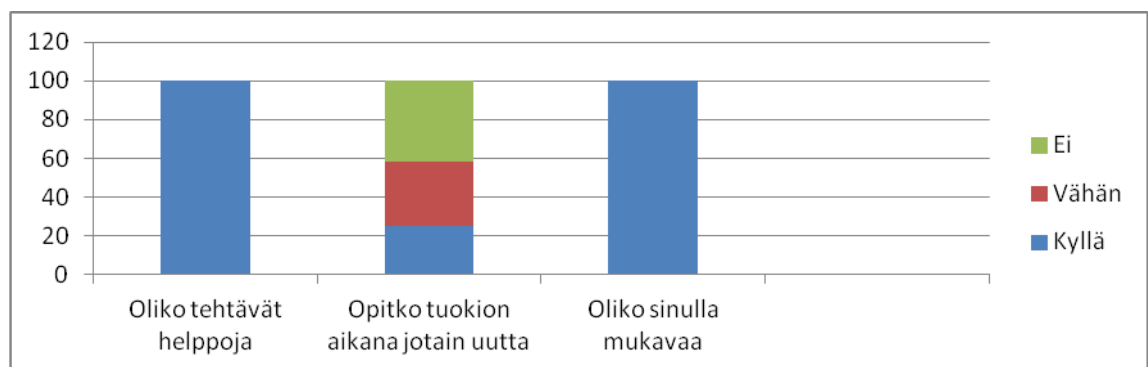
Liikuntainterventioiden sisältöjä ja toteutumista arvioitiin monella tavalla. Yhtenä arviointitapana käytin havainnointia, jolloin pääasiassa kiinnitin huomiota lasten liikkumiseen, jaksamiseen ja keskittymiseen. Mielestäni pääasiassa lapset jaksoivat hyvin pysyä mukana interventioiden ajan. Lasten liikkumista havainnoimalla huomasin, että lasten motorisessa kehityksessä oli eroavaisuuksia. Eroja näkyi esimerkiksi tasapaino- ja liikkumistaidoissa. Keskittyminen oli pääasiassa hyvää. Havainnoinnin kautta huomasin, että joidenkin lasten keskittyminen herpaantui, jos tehtävät olivat liian helppoja tai toisaalta liian vaikeita. Lasten parempi tunteminen olisi ollut eduksi interventioiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Jokaisen interventiokerran jälkeen sain välittömän palautteen lapsilta. Lapsilta saatu palaute on mielestäni erittäin tärkeää ja koin sen tarpeelliseksi.

Kaikki tehtävät oli aika helppoja. (ote oppimispäiväkirjasta ensimmäisen intervention jälkeen)

Tahmeat popcornit leikki oli mukavin, leikitäänkö se uudestaan? (ote päiväkirjasta toisen intervention jälkeen)

Minusta kivointa oli etsiä erilaisia asioita omaan alueeseen. (ote päiväkirjasta neljännen intervention jälkeen)

Lapsilta pyydettiin lopuksi kirjallinen palaute interventioista kokonaisuudessaan (LIITE 5). Kirjallinen palaute kerättiin päiväkodilla, kun kaikki interventiot oli pidetty. Kirjallisessa palautteessa lapsilta kysyttiin kolmea asiaa, olivatko tehtävät helppoja, opitko tuokion aikana jotain uutta ja oliko sinulla mukavaa. Kirjallisen palautteen antoi 12 lasta, joiden vastaukset näkyvät kuviossa 6. Palautteiden mukaan lasten mielestä interventiot olivat helppoja. Viiden lapsen mielestä he eivät oppineet mitään uutta, neljä oli sitä mieltä, että he oppivat jotain ja kolmen lasta ajatteli oppineensa uusia taitoja. Kaikkien lasten mielestä oli mukavaa. Pääasiassa interventioita pidettiin mukavina ja hauskoina, mutta aika helppoina.

KUVIO 6. Lasten kirjalliset vastaukset interventioista

Liikuntainterventio pidettiin joka kerta saman kaavan mukaan vain sisällöt vaihtuivat. Tämän vuoksi lapset kokivat olonsa turvalliseksi, mikä näkyi lasten luontevana toimimisena uudessa tilanteessa. Mielestäni lasten jännitys laukesi heti ensimmäisen kerran aloituksen jälkeen. Lapset odottivat innokkaasti perjantai- aamupäiviä, interventiopäiviä, jolloin usein vastaanani päiväkodille mennessä sainkin innostuneen ja odottavan lapsi-

ryhmän. Etenkin ensimmäisellä interventiokerralla lapsille turvallisuutta toi myös paikalla ollut tuttu päiväkodin työntekijä. Mielestäni lapset eivät kuitenkaan kiinnittäneet häneen juuri minkäänlaista huomiota.

Liikuntainterventioiden suunnitteluun olisi voitu käyttää vielä enemmän aikaa. Suunnitellut interventiot olivat lapsille melko helppoja. Interventioita suunniteltaessa lapsiryhmän paremman tuntemisen kautta interventiot olisi voitu suunnitella vielä enemmän lapsiryhmän mukaan. Koin, että oli hyvä, että tehtävät eivät olleet lapsille liian vaikeita, koska interventioiden tarkoitus oli saada myös riittävästi materiaalia dvd:hen. Lasten iloa ja onnistumisen riemua pyrittiin välittämään myös dvd:n kautta.

5.5 Dvd:n arviointi

Dvd suunniteltiin niin, että sen sisältö olisi mahdollisimman selkeä, kattava ja helposti katsottavissa. Dvd:llä oli tarkoitus näyttää konkreettisia esimerkkejä siitä, miten aakkosia ja numeroita voidaan opetella liikunnankeinoin. Interventiot kuvattiin kahdella kameralla ja monenlaisissa ympäristöissä, jotta tarvittavaa materiaalia saadaan riittävästi ja monipuolisesti dvd:tä varten. Kuvaajat keskittyivät kuvaamaan eri kuvakulmista ja eri tilanteista.

Editointivaiheessa toisella kuvaajista katosi kaikki kuvattu materiaali kovalevyn hajoamisen myötä. Tästä johtuen dvd:hen tuli materiaali ainoastaan toisen kuvaajan tallenteista. Kuvatun materiaalin katoamiseen ei ollut varauduttu, joten dvd tehtiin valmiiksi niillä materiaaleilla, mitä jäljelle oli. Onneksi kuvaajia oli kaksi ja kuvattua materiaalia tuli reilusti, joten dvd saatiin valmiiksi yhden kameran tallenteista. Kuvamateriaalin katoamisen vuoksi dvd:n sisältö muuttui suunnitellusta. Projektin aikana toteutettiin ja kuvattiin viisi aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin osuutta, joista dvd:llä on esitelty kolme. Materiaalin katoamisen myötä myös dvd:n editointi jäi kokonaan toisen kuvaajan harteille, jolloin hänen työmääränsä kaksinkertaistui ja dvd:n valmistumisaika pitkityi.

Parhaan mahdollisen kokonaisuuden takaamiseksi koottiin dvd:n tueksi sen suunniteltu sisältö paperiversioksi (LIITE 9), joka toimitettiin päiväkodille dvd:n mukana. Näin dvd:n käyttäjien tukena on myös painettu, täydennetty versio dvd:stä. Paperiversion tarkoitus oli tukea dvd:n sisältöä, koska se supistui materiaalin katoamisen vuoksi.

Keltaviirin päiväkodin henkilökunta antoi palautteen dvd:n sisällöstä kirjallisena. Dvd:stä pyydetty kaksiosainen palaute, ensin kysyttiin dvd:n selkeyttä, katsottavuutta, käyttömahdollisuutta sekä tarpeellisuutta eri vastausvaihtoehtojen kautta (TAULUKKO 2) ja toiseksi oli mahdollisuus kirjoittaa perusteluja ja kehittämisehdotuksia avoimesti. Päiväkodissa on 12 työntekijää, joista palaute saatiin yhdeltätoista työntekijältä.

TAULUKKO 2. Päiväkodin työntekijöiden palaute dvd:stä

	Ei lainkaan hyvä	Melko hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä
Selkeys		5	5	1
Katsottavuus		3	7	1
Käyttömahdollisuus		3	6	2
Tarpeellisuus		2	6	3

Viiden työntekijän mielestä dvd:n selkeys oli melko hyvä, viisi oli sitä mieltä, että selkeys oli hyvä ja yhden mielestä dvd:n selkeys oli erittäin hyvä. Dvd:n katsottavuus oli kolmen työntekijän mielestä melko hyvä, seitsemän oli sitä mieltä, että katsottavuus oli hyvä ja yhden vastanneen mielestä dvd:n katsottavuus oli erittäin hyvä. Vastaajista kolme oli sitä mieltä, että dvd:n käyttömahdollisuus on melko hyvä, kuuden mielestä se oli hyvä ja kaksi oli sitä mieltä, että käyttömahdollisuus oli erittäin hyvä. Dvd:n tarpeellisuudesta kysyttäessä kaksi vastaajista oli sitä mieltä, että se on melko tarpeellinen, kuuden vastaajan mielestä tarpeellisuus oli hyvä ja kolme piti dvd:tä erittäin tarpeellisenä.

Dvd:n tavoitteena oli tuoda päivähoidon kentälle käyttökelpoinen ja toimiva työväline liikuntatuokioiden suunnitteluun ja toteutukseen. Palautteiden perusteella dvd:tä pidettiin tarpeellisenä ja käyttömahdollisuudeltaan hyvänä. Avointa palautetta vastaajista oli antanut kuusi:

Paljon vinkkejä saatu mahtumaan lyhyeen dvd:hen. Kivat objektiivivalinnat ja reipas musiikki.

Opiskelijoille ym. joilla ei paljon kokemusta tosi hyviä vinkkejä mitä ylipäätään lasten kanssa voi tehdä.

Kivoja ideoita toteutettavaksi, muokattuna toimii pienempienkin lasten kanssa. Viiskareille tosi kiva tapa oppia ja omaksua uutta.

Kuvaus olisi saanut olla selkeämpi. Tekstiä paljon.

Kuvallista materiaalia olisi saanut olla enempi, esim. miten leikki menee kokonaisuudessaan.

Oli häiritsevää, kun musiikki ei vaihtunut lainkaan. Tekstiosuudet voisivat tulla puheena.

Dvd:stä saatu palaute oli pääasiassa positiivista, mutta kehittämissuhteita tuli myös esiin. Palautteen saamista pidän erittäin tärkeänä ja kehittämissuhteiden kautta työtä voisi kehittää ja laajentaa entisestään, jos projektia vietäisiin eteenpäin. Jatkossa olisin itse vielä voimakkaammin vaikuttamassa dvd:n editointiin.

5.6 Riskien arviointi

Projektisuunnitelmassa potentiaaleiksi ongelmiksi ja riskeiksi on kirjattu muun muassa oma, kuvaajien tai lasten sairastuminen. Kolmannella interventiokerralla toinen kuvaajista sairastui. Se ei kuitenkaan vaikuttanut intervention pitämiseen, koska toinen kuvaajista oli paikalla ja sai tarvittavan materiaalin kuvattua. Oli tärkeää, että kuvaajia oli kaksi, joten toisen poissaolon vuoksi ei interventioita tarvinnut siirtää. Yhtenäkkään perjantaina ei olleet kaikki lapset paikalla eikä se vaikuttanut projektin toimintaan millään lailla. Interventiot oli sisällytetty Aarresaari -ryhmän viikko-ohjelmiin, joten aikataulullisia ongelmia ei päässyt syntymään.

Dvd:n toteuttamisen ja mielekkään katsomisen kannalta projektin etenemisen myötä muodostui eräs ongelma, riskitekijä, jota ei ollut otettu huomioon projektisuunnitelmassa lainkaan. Tämä liittyi musiikin käyttöön. Vasta projektin loppuvaiheessa huomattiin,

että dvd:ltä puuttui musiikki sen mielekkäämmän seuraamisen tueksi. Jostain syystä sitä ei ollut tarpeeksi huomioitu projektin alkuvaiheessa, vaikka kuvaajat siitä mainitsivat jo ennen kuvausten aloittamista. Musiikin saatavuutta alettiin selvittää, mutta ilman rahoitusta sitä oli vaikea saada, koska se olisi tullut niin kalliiksi rahoituksesta itse vastaavalle projektipäällikölle. Julkiseen tuotokseen ladattavaan musiikkiin täytyy pyytää lupa säveltäjien tekijänoikeusjärjestöltä teostolta ja maksaa käytetystä kappaleesta teostomaksut. Loppujen lopuksi editoijan onnistui saada dvd:lle musiikkia, mikä toi lisää kustannuksia projektipäällikölle noin 30 euroa.

5.7 Ammatillinen kasvu

Ammatillinen kasvu on pohjimmiltaan kasvua ihmisenä ja kehittymistä työtehtävissä. Se on oman osaamisen kehittämistä, ammatti-identiteetin ja työpersoonan kehittämistä sekä työhön sitoutumista. Ammatillinen kasvu on sisäinen prosessi ja se tapahtuu ihmisessä itsessään. Se on myös jatkuva prosessi, jota ohjaavat muun muassa yksilön tunteet, henkinen kasvu, eettiset valinnat, suoritus sekä reflektio. Kokonaisuudessaan ammatillisen kasvun prosessin voidaan kuvata muodostuvat tietojen, taitojen ja tunteiden kohtaamisesta. (Ruohotien 2000, 50.)

Projektin kohderyhmänä olivat lapset, mikä auttoi kasvattamaan omaa varhaiskasvatusosaamistani projektin aikana. Olen harjaantunut suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan tavoitteellista ja pedagogisesti mielekästä toimintaa, joka vastaa lasten tarpeisiin. Interventioiden suunnittelussa otin huomioon myös lasten ja varhaiskasvatushenkilökunnan toiveet. Lasten huomioiminen yksilöllisesti ryhmässä on mielestäni erittäin tärkeää lapsilähtöisyyden toteutumiseksi toiminnassa.

Projektin eri vaiheissa eettinen ajattelu ja osaaminen ovat olleet tärkeitä. Olen ottanut lapset huomioon niin ryhmänä, kuin yksilönäkin. Myös lapsilähtöisten tavoitteiden arvioinnissa käyttämäni havainnointia käytin havainnoimalla sekä ryhmää että lapsia ainutlaatuisina yksilöinä. Mielestäni interventioiden dokumentointi kuvaamalla toi tietynlaisia haasteita toimintaan. Lasten vanhemmilta kysyttiin lupa heidän lastensa osallistumisesta kuvattaviin interventioihin. Näin varmistettiin asiakaslähtöisyyden toteutu-

minen projektissa. Myös joidenkin vanhempien huoli materiaalin leviämisestä Internetiin otettiin huomioon projektin toteutuksessa. Kuvaus- ja editointitilanteessa tuli huomioida myös se, että kaikki lapset näkyvät dvd:llä ja se, että dvd:llä näkyy vain lasten onnistuneita kokemuksia.

Projektin myötä verkostoni työelämään ovat laajentuneet. Projektin aikana solmittiin yhteistyösuhteita useisiin paikkoihin, muun muassa varhaiskasvatuksen kentällä sekä kulttuuriopistoon. Yhteistyö kulttuuriopiston kanssa poiki myös lisää yhteistyötä, koska arvioin näyttöä varten kuvaajien toimintaa projektini osalta. Tämä edellyttää hyvää oman osaamisen johtamista, koska näyttötutkintoon ja siihen liittyviin asioihin minun tulee perehtyä etukäteen.

Projektityöskentelyn kautta pääsin harjaannuttamaan omaa johtamisosaamista sekä tutkimuksellista kehittämisosaamista. Projektityöskentelyyn perehdyin kattavasti ja johtamisosaaminen kehittyi projektipäällikön ominaisuudessa. Reflektiivinen, tutkiva ja käytännönläheinen työote oli läsnä koko projektin ajan. Reflektoin omaa toimintaani ja oppimistani oppimispäiväkirjassa projektin aikana, ja koin sen erittäin tärkeäksi oman osaamisen kehittämisen välineeksi.

Stressinsietokykyyni on kasvanut projektin myötä. Projektin aikana on kohdattu erilaisia vastoinkäymisiä, kuten aikataulumuutoksia, kuvatun materiaalin katoamista ja muutoksia suunnitelmissa. Vastoinkäymisiä ja virheitä tulee ja ne on osattava käydä läpi ja jatkettava eteenpäin. Lasten kanssa tehtävässä työssä suunnitelmiin tulee varmasti lähes aina joitakin muutoksia, koska yleensä lapset eivät toimi kaikissa tilanteissa suunnitelmien mukaisesti. Näin kävi myös projektin interventioiden aikana, jolloin muutoksiin täytyi osata varautua ja tehdä niitä myös siinä hetkessä.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön toteuttamistavaksi valitsin projektin, koska mielestäni se käytännölläheisyyden puolesta tuntui minulle sopivalta vaihtoehdolta. Projektityöskentely oli mielestäni haastavaa, mutta erittäin mielenkiintoista. Etenkin projektin suunnitteluvaihe vaati paljon aikaa. Projektin onnistuneen toteutumisen kannalta hyvän ja kattavan projektisuunnitelman laatiminen oli erittäin tärkeä. Projektille asetettiin realistiset tavoitteet projektisuunnitelmassa, ja niitä kohti kuljettiin koko projektin ajan. Joitain tarkennuksia ja muutoksia tavoitteisiin tehtiin interventioiden sisältöjen ja dvd:n sisällön tarkennuttua projektin käynnistymisvaiheessa. Projekti oli mielestäni toimiva kokonaisuus, jonka arvioinnin perusteella voidaan todeta, että projektin tavoitteet toteutuivat ja projekti oli onnistunut. Projektityöskentelyn kautta olen kehittänyt monia osaamisalueita itsessäni, kuten stressinsietokykyä, ajankäytön hallintaa, projektityöskentelytaitoja, itse ohjautuvuutta sekä realistisen arvioinnin taitoa.

Varhaiskasvatuskelpoisuutta hakiessa opinnäytetyön aihe liittyi luonnollisesti varhaiskasvatukseen ja kohderyhmänä olivat alle kouluikäiset lapset. Lopullinen aihe syntyi melko helposti omien kiinnostuksen kohteideni kautta. Mielestäni lasten liikunnassa on tärkeää liikkumisen mielekkyys ja ilo sekä myös positiiviset onnistumisen kokemukset. Lapsena toteutuneet liikuntakokemukset heijastuvat myös liikuntatottumuksiin ja –mieltymyksiin myöhemmin elämässä. Mielestäni lasten liikunnan ei tulisi olla liian vakavaa. Voitto ei ole aina tärkein tavoite lasten liikunnassa. Projektin interventioiden aikana huomasin, että joillekin lapsilla ensimmäisenä oleminen ja voittaminen ovat erittäin tärkeitä. Toisaalta pettymysten sietokyky on alhainen, jonka huomasin esimerkiksi siinä, että osa lapsista suorittivat annetut tehtävät huolimattomasti, jotta ovat ensimmäisenä valmiita.

Projektin myötä olen saanut kehittää itseäni monella tapaa, mikä on ollut motivoivaa. Projektin tuoma vastuu ja yhteistyö eri tahojen kanssa ovat kehittäneet minua sosiaalialan ammattilaisena. Projektityöskentelyn myötä ammattitaitoni on kehittynyt ja syventynyt ja olen kasvanut niin ammatillisesti kuin ihmisenäkin. Etenkin projektityöskentelytaidot, kuten organisointi-, tiimityöskentely- sekä suunnittelutaidot ovat kehittyneet. Lisäksi ryhmänohjaustaidot kehittyivät projektin toiminnallisen osuuden

myötä ja olen saanut varmuutta ja rohkeutta ryhmänohjaustilanteisiin. Projektityöskentelytaitojen kehittymisen näen tärkeänä asiana tulevaisuutta ajatellen. Uskon, että voin hyödyntää projektityöskentelyn kautta kehittyneitä taitoja tulevissa töissäni sosionomina.

Projekti kesti kokonaisuudessaan yli kahden vuoden ajan, jonka aikana olisin kaivannut tietyissä tilanteissa enemmän tukea ja yhtenä projektityöskentelyn heikkoutena näenkin yksin toimimisen. Projektin edetessä koin monenlaisia tunteita epätoivosta riemullisiin onnistumisen kokemuksiin. Olisi ollut mielekästä jakaa kokemukset ja tunteet toisen ihmisen kanssa, joka elää samaa prosessia. Toisaalta yksin toimimisessa näen myös hyviä puolia kuten sen, että aikataulutuksen olen voinut sopia pääasiassa vain itseni kanssa. Tämä on helpottanut opinnäytetyön tekemisen ja perheen kanssa olemisen yhdistämistä omien aikataulujen mukaan.

LÄHTEET

Einon, D. 2003. Luova lapsi. Hämeenlinna: Karisto oy.

Ericsson, I. 2005. Rör dig – Lär dig. Malmö: Sisu idrottsböcker.

Fabig, M. 2009. Kaikki lapset leikkivät? Lasten, joilla on pulmia tarkkaavaisuudessa ja/tai ylivilkkautta leikkitaidot PAGES –menetelmällä arvioituna. Pro gradu – tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen laitos. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/22974/URN%3aNB%3afi%3ajyu-201002191263.pdf?sequence=1>

Luettu 29.2.2012

Kansikas, J. 2004. Myyjiä, tuotekehittäjiä ja tuotejohtajia. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Kansikas, J. 2007. Kasva yrittäjyyteen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Karvonen, P. & Lehtinen, T. 2009 Yhdessä. Leiki, liiku ja lue lapsesi kanssa. Erilaisten oppijoiden liitto ry ja Helsingin seudun erilaiset oppijat ry. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino oy.

Keltaviirinpäiväkodin varhaiskasvatussuunnitelma. 2011.

Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. Helsinki: WSOY

Koiranen, M. & Pohjansaari, T. 1994. Sisäinen yrittäjyys. Innovatiivisuuden, laadun ja tuottavuuden perusta. Tampere: Tammer-Paino oy.

Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelma. 2010.

Kokljuschkin, M. 1999. Seikkailuun! Varhaiskasvatuksen seikkailukirja. Tampere: Tammer-paino oy.

Laasko, L. 2007. Johdatus liikuntapedagogiikkaan ja liikuntakasvatukseen. Teoksessa P. Heikinaro-Johansson & T. Huovinen (toim.) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Porvoo: WSOY, 16-24.

Nummenmaa, A.R. 2001. Tulkinnallinen lähestymistapa varhaiskasvatuksen tutkimisessa ja teorialuokituksessa. Teoksessa K. Karila, J. Kinos & J. Virtanen (toim.) Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä: PS-kustannus.

Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Helsinki: WSOY.

Ruuska, K. 1994. Projektin hallintaan. Suunnittelutekniikoista kohti laajempaa johtamisnäkemystä. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino oy.

Ruuska, K. 2005. Pidä projekti hallinnassa. Suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. 5. uudistettu painos. Tampere: Talentum media oy.

Stakes oppaita 56. 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino oy.

Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:17. 2005. Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset. Helsinki: Yliopistopaino Oy.

Zimmer, R. 2001. Liikuntakasvatuksen käsikirja. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Hanna-Mari Luukkonen

**AAKKOSIA JA NUMEROITA LIIKUNNAN KEINAIN
KOKKOLASSA, KELTAVIIRIN PÄIVÄKODIN 5-
VUOTIAIDEN LASTEN KANSSA**

Projektisuunnitelma

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kevät 2011

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 PROJEKTIN KUVAUS JA LÄHTÖKOHDAT	2
3 PROJEKTIN TAVOITTEET	3
3.1 Tulostavoitteet	4
3.2 Pedagogiset tavoitteet	4
3.3 Toiminnalliset tavoitteet	5
3.4 Tuotoksen tavoitteet	5
4 TIETOPERUSTA	5
5 TOTEUTUSSUUNNITELMA	8
5.1 Projektin suunnitelma ja aikataulu	8
5.2 Liikuntatuokioiden suunnitelma	9
5.3 Potentiaaliset ongelmat ja riskit	13
5.4 Valmiin tuotteen markkinointi ja testikäyttö	14
6 PROJEKTIORGANISAATIO	15
7 BUDJETTI	16
LÄHTEET	17
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa lasten ylipaino ja vähäinen liikunnan määrä on ollut usein esillä mediassa. Liikunnan tärkeyttä painotetaan lasten kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Lapsille on luontainen kyky oppia erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Lapsen kasvuikään kuuluu olennaisena osana oppiminen. Myös liikkuminen on lapsille luontainen tapa toimia. Lasten liikunta on pääasiassa leikkiä, jolloin lapsi kehittyy ja oppii. Miten hyvä idea onkin yhdistää liikunta ja numeroiden tai aakkosten opettelu samassa paketissa.

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on toteuttaa liikuntatuokioita lapsiryhmälle ja tuottaa tuokioiden pohjalta dvd, jossa näytetään konkreettisia esimerkkejä siitä, miten aakkosia ja numeroita voidaan opetella liikunnan keinoin. Dvd tuotetaan yhteistyössä Kälviän ammattiopiston media-alan opiskelijoiden kanssa. Valmista tuotosta voivat käyttää työssään hyödyksi esimerkiksi päiväkodin henkilökunta, perhepäivähoitajat sekä myös opiskelijat opinnoissaan.

Opinnäytetyö toteutetaan projektityönä, joka kulkee nimellä aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin – projekti. Projektin interventiot toteutetaan päivähoidon kentällä, Keltaviirin päiväkodissa. Työntilaaaja on Keltaviirin päiväkotinä. Kälviän opistolta tulevat kuvaajat tekevät oman lopputyönsä tässä projektissa.

Pääkäsitteitä opinnäytetyöprojektissani on sisäinen yrittäjyys, varhaiskasvatus ja varhaiskasvatussuunnitelma sekä liikuntakasvatus. Nämä käsitteet on avattu tarkemmin kohdassa tietoperusta, luku 4.

2 PROJEKTIN KUVAUS JA LÄHTÖKOHDAT

Projektiini sain idean äidiltäni, jonka kanssa mietimme varhaiskasvatukseen liittyvien koulutusten sisältöjä. Keskusteluissa nousi esille tarve niistä konkreettisista esimerkeistä varhaiskasvatuksen kentällä, joiden avulla henkilökunta voi itse toteuttaa liikunta tuokioita, joiden lomassa opetellaan aakkosia ja numeroita. Aiheeseen liittyviä koulutuspäiviä on järjestetty ja ne on koettu hyviksi, mutta niissä saadaan usein enemmän teoretietoutta, kuin konkreettisia esimerkkejä käytäntöön.

Päivähoidon kentältä on tullut myös palautetta siitä, että jos sitten konkreettisia esimerkkejä on näytetty, niin ne on tehty pienryhmissä. ”Onhan sen helppo vetää liikunta tuokio seitsemälle (7) lapselle, mutta miten toimia kun ryhmässä on kaksikymmentä (20) lasta.” Joten tuotoksessani tulee olemaan myös koko lapsi ryhmälle vedetty tuokio.

Tuotos kuvataan lapsiryhmän kanssa, jossa on 4-5-vuotiaita lapsia, joista tuokioihin osallistuvat 5-vuotiaat lapset. Lasten kehitykseen ja herkkyyksikausiin tutustumalla valitsi kohderyhmäksi nimenomaan 5-vuotiaat lapset. Ryhmästä kaikki pääsevät ”nauhalle” mikäli heidän vanhempansa antavat siihen luvan.

3 PROJEKTIN TAVOITTEET

TAULUKKO 1. Projektin tavoitteet

	Omat tavoitteet sosionomina	Lapsilähtöiset tavoitteet	Organisaation tavoitteet
Tulos- tavoitteet	Tavoite on saada opinnäyte- työ valmiiksi suunnitellussa ajassa, valmistuminen	Lapsi saa kokea oppi- misen iloa leikin ja liikunnan kautta Lapsen motoristen taitojen kehittyminen	Tavoitteena on, että päivähoidon henkilöstä saa lii- kunnasta uusia ideoita ja käytän- nön malleja työ- elämään. Toiminnan sisällyt- täminen varhais- kasvatussuunni- telmaan
Pedagogiset tavoitteet	Projektityö taitojen kehiti- tyminen Ryhmän ohjaus- ja hallinta- taitojen kehittyminen Organisointi-, suunnittelu- ja toteuttamistaitojen kehiti- tyminen Moniammatillisen yhteis- työn ja tiimityöskentelytai- tojen kehittyminen Oma oppiminen ja ammatil- linen kasvu	Lapset opettelevat numeroita ja aakkosia liikunnankeinoin	Lasten oppimisen vaikutusten huoi- mioiminen heidän esiopetussuunni- telmissaan

(jatkuu)

LIITE 1/6

TAULUKKO 1. Projektin tavoitteet (jatkuu)

Toiminnalliset tavoitteet	Toteuttaa dvd, jossa näytetään esimerkkejä siitä, miten opetellaan numeroita ja aakkosia liikunnankeinoin. Onnistuneiden liikuntatuokioiden suunnittelu ja toteutus	Mielekkäitä liikkumisen kokemuksia lapsille Lasten liikunnan edistäminen Lapsille mielekkäitä onnistumisia ja mielekästä oppimista liikunnan kautta	Pysyviä malleja aakkosien ja numeroiden opettelusta liikunnankeinoin päivähoidon kentälle
----------------------------------	---	---	---

3.1 Tulostavoitteet

Tavoitteeni on saada opinnäytetyö valmiiksi suunnitelman mukaan. Jonka kautta tavoitteena on myös valmistuminen ”oikeassa” ajassa. Muutoksia suunnitelmiin voi tulla, jotka voi muuttaa myös tulostavoitteitani, mutta pääasiallinen tavoitteeni on valmistuminen. Valmiin työn tavoitteena on myös antaa päivähoidon henkilöstölle uusia ideoita käytäntöön, heidän liikuntatuokioidensa ja – hetkiensä toteutukseen. Lapsen näkökulmasta tavoitteena on antaa lapsille oppimisen ja liikkumisen iloa. Tavoitteena on myös lasten motoristen taitojen kehittyminen. Tärkeää on mielestäni myös saada lapsi innostumaan liikkumisesta ja liikunnasta. Tavoitteena on myös se, että projektin avulla saadaan aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin sisällytetyksi varhaiskasvatussuunnitelmiin.

3.2 Pedagogiset tavoitteet

Omat henkilökohtaiset oppimistavoitteet opinnäytetyölle ja aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin - projektille on omien projektityötaitojen kehittyminen, ryhmänohjaus- ja hallintataitojen kehittyminen, projektin organisointi-, suunnittelu- ja toteutustaitojen

LIITE 1/7

kehittyminen sekä moniammatillisen työskentelyn ja tiimityöskentelytaitojen kehittyminen.

Opinnäytetyö ja toteuttamani projekti on tärkeää oman ammatillisen kasvun kehittymiselle. Oma oppiminen on suuressa roolissa työssäni, tavoitteeni on saada mahdollisimman paljon hyötyä itselleni ammatillisesti ja tulevaa työelämää varten. Lasten näkökulmasta pedagogiset tavoitteet on opetella aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin. Toiminta on nimenomaan opettelua eikä oppimista. Lasten mukana opettelukokemukset voivat vaikuttaa heidän esiopetussuunnitelmiinsa, henkilökunta voi hyödyntää tätä laatiessaan esiopetussuunnitelmia.

3.3 Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallisena päätavoitteena on toteuttaa dvd, jossa näytetään kuinka numeroita ja aakkosia voidaan opetella liikunnankeinoin. Toiminnallisena tavoitteena on myös onnistuneiden liikuntatuokioiden järjestäminen, suunnittelu ja toteutus. Lasten näkökulmasta toiminnallisia tavoitteita on saada lasten kanssa toteutettua mielekkäitä tuokioita, joista lapset nauttivat. Myös lasten liikunnan edistäminen on yksi tavoite. Tärkeää on saada lapsissa heräämään onnistumisen kokemuksia ja mielekästä oppimista liikunnan kautta. Organisaation näkökulmasta toiminnallisena tavoitteena on saada päivähoidon kentälle pysyviä malleja ja tapoja siitä, miten aakkosia ja numeroita voidaan opetella liikunnankeinoin.

3.4 Tuotoksen tavoitteet

Tuotoksen tavoitteena on tuottaa päiväkodin henkilökunnalle, perhepäivähoitajille ja opiskelijoille dvd avuksi sellaisten liikuntatuokioiden järjestämiseen, joissa opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin. Dvd:llä näytetään konkreettisia esimerkkejä siitä, miten aakkosia ja numeroita voidaan opetella liikuntatuokioiden yhteydessä. Dvd:ltä voi henkilökunta tarvittaessa katsoa millä tavalla aakkosia ja numeroita voidaan opetella. Tavoitteena on, että dvd:tä käytettäisiin päivähoitossa.

4 TIETOPERUSTA

Kaikissa interventioissa taustalla käytetään varhaiskasvatussuunnitelmaa eli VASU:a. Varhaiskasvatussuunnitelma on lakien ja asetusten ohella tärkeä ohjaava asiakirja varhaiskasvatusta suunniteltaessa ja toteutettaessa. Keltaviirin päiväkodin arvopohja perustuu Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelmaan, joka puolestaan perustuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Lapsilla päiväkodissa on omat, henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat.

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on koko maan varhaiskasvatuksen ohjauksen väline. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteena on muun muassa edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteutumista koko maassa, ohjata varhaiskasvatuksen sisällöllistä kehittämistä ja luoda edellytyksiä laadun kehittämislle yhdenmukaistamalla toiminnan järjestämisen perusteita. Tavoitteena on myös lisätä varhaiskasvatushenkilöstön ammattitietoutta, moniammatillisuutta sekä vanhempien osallisuutta lapsensa varhaiskasvatuksen palveluissa. Valtakunnalliset varhaiskasvatuksen perusteet ohjaavat kaikkea toimintaa ja sen muotoja yhteiskunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan kaikkea sitä tavoitteellista ja suunnitelmallista toimintaa alle kouluikäisten lasten parissa, jolla edistetään lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. (Stakes 2005.)

Liikuntakasvatus on myös yksi käsite, joka nousee esille projektissani. Yksi lapsen ominaisista tavoista on liikkuminen. Lapsen päivittäinen liikkuminen on hänen hyvinvointinsa ja terveen kasvun perusta. Sanontakin sanoo, että lapsi on terve liikkuessaan. Liikunnallisen elämäntavan kehittyminen alkaa jo varhaislapsuudessa, joten vähän liikkuvien lasten kannustaminen liikkumaan on tärkeää. Liikuntakasvatus on kaikkea sitä toimintaa, jossa liikuntaa opetetaan kasvatuksen näkökulmasta. Keskeiset tavoitteet liikuntakasvatuksessa on liikuntaan kasvattaminen ja liikunnan avulla kasvattaminen. Liikuntaan kasvattamisella tarkoitetaan sellaista asenteiden, tietojen ja taitojen luomista, että lapsi pystyy ja haluaa niiden avulla harrastaa liikuntaa. Liikunnan avulla kasvattaminen on tarkoittaa muun muassa sitä, että liikunnan kautta voi opetella vuorovaikutus

LIITE 1/9

taitoja, yhdessä toimimista, sääntöjen noudattamista jne. (Sosiaali- ja terveysministeriö, opetusministeriö & Nuori Suomi ry 2005.) Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelmassa tuodaan esille se, että kasvattajan tehtävä on luoda lapselle sellainen ympäristö, joka houkuttaa liikkumaan. ”Tavallisesti lapsi ei liiku levottomuuttaan vaan hankkiakseen välttämättömiä oppimiskokemuksia”, todetaan Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelmasa.

Eräänä tietopohjana projektissani on sisäinen yrittäjyys. Sisäinen yrittäjyys määritellään eri lähteissä hieman erisanoilla. Erään määritelmän mukaan sisäinen yrittäjyys tarkoittaa ajatus-, toiminta- ja suhtautumistapaa, mikä näkyy ihmisen teoissa, uskomuksissa sekä tunneilmaisuuksissa. Toisen määritelmän mukaan sillä tarkoitetaan yrittäjämäistä ajattelu-, suhtautumis-, ja toimintatapaa, jonkin yhteisön jäsenenä sekä organisaation yrittäjämäisenä toimintatapana. Sisäinen yrittäjyys on oma-aloitteista, tavoitteellista ja aktiivista tekemistä, jolloin tavoitellun asian eteen nähdään vaivaa. Sisäisen yrittäjyyden piirteinä henkilössä on myös itsensä ja osaamisensa kehittäminen sekä innovatiivisuus. Sisäiseen yrittäjyyteen liitetään tiettyjä ominaisuuksia, joita ovat muun muassa sitoutuminen, aktiivisuus, sopeutumiskyky, innostuneisuus, aloitekykyisyys, vastuuntuntoinen, tuloksellisuus, rohkeus, luovuus, itsenäisyys jne. (Kansikas 2004, 57-59.)

5 TOTEUTUSSUUNNITELMA

5.1 Projektin suunnitelma ja aikataulu

Aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin – projektin toiminnallinen osuus toteutetaan huhtikuun ja toukokuun aikana 2011 yhteistyössä Keltaviirin päiväkodin henkilökunnan ja lasten kanssa. Kevään aikana järjestetään 5-6 liikuntatuokiota. Interventioiden toteutus on perjantaisin aamupäivällä. Jokaisella kerralla sama tuokio pidetään kahdelle ryhmälle, jotta kuvaajat saavat enemmän materiaalia käytettäväkseen. Yhdelle ryhmän tuokio kestää noin 30-45 minuuttia. Tuokioiden suunnitellussa käytän hyödyksi liikuntaleikkikouluohjaaja-kansiotani, jonka olen saanut käytyäni viikonlopun kestävän Pohjoispohjanmaan Liikunnan järjestämän Nuoren Suomen liikuntaleikkikouluohjaajakoulutuksen Tammikuussa 2009. Liikuntaleikkikoulu on 3-6-vuotiaiden lasten monipuolinen liikuntaohjelma ja sen tavoitteena on pienten lasten liikuntamahdollisuuksien lisääminen. Jokainen suunnittelemani tuokio pitää sisällään alkutoimet ja alkuleikki –osuuden, energianpurkuosuuden, toiminnallisen osuuden, jonka yhteydessä opetellaan numeroita tai aakkosia sekä lopuksi aina pidetään loppuleikki ja rentoutus. Liikuntatuokioiden suunnitellussa ja tavoitteissa huomioidaan Kokkolan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma ja varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset.

Projektin käynnistyessä kysytään luvat lasten vanhemmilta (tammikuu 2011), saavatko heidän lapsensa olla kuvattavan tuoksessa. Lasten vanhemmille jaettava kysymislomake löytyy liitteenä (LIITE1). Päiväkodin henkilökunnan kanssa pidetään suunnittelu-palaveri ennen tuokioiden toteutumista eli syksyn 2010 alussa, jolloin sovitaan aikataulusta ja muista projektiin liittyvistä asioista. Lisäksi palaveri pidetään Maaliskuussa 2011. Syksyllä 2010 myös Kälviän opiston edustaja kanssa istutaan palaveriin.

Opinnäytetyön kirjallinen osuus kirjoitetaan keväällä ja kesällä 2011. Kesän 2011 loppupuoli varataan opinnäytetyön viimeistelyyn. Syksyllä 2011 valmis opinnäytetyö jätetään arvioitavaksi. Palautetta kysytään projektin aikana useaan kertaan.

LIITE 1/11

Menetelminä käytän haastattelua, hymiö-kortteja ja kirjallisia palautekyselyitä, joka on liitteenä (LIITE2). Lapsilta suullinen palaute saadaan joka tuokion jälkeen ja se taltioituu videolle.

Syksyllä 2010 olemme pitäneet palaverin Kälviän ammattiopiston media puolen lehtorin Jarmo Seikkulan kanssa aikatauluista, materiaaleista ja muista projektiin liittyvistä asioista. Keväällä 2011 pidetään palaveri Kälviän opiston opettajan Jarmo Seikkulan sekä hänen valitsemiensa kuvaajien kanssa. Kuvaajiksi Jarmo Seikkula valitsee opiskelijoistaan parhaiten tähän projektiin sopivat henkilöt. Kuvaajien nimet tulevat esille seuraavassa palaverissa, joka pidetään Maaliskuussa 2011. Keväällä 2011 istutaan palaveriin myös Keskipohjanmaan liikunnan edustajan kanssa, jolloin päätetään ja katsotaan, millä tavalla KePli ja Nuori Suomi voisivat olla mukana opinnäytetyöprojektissani. Keskipohjanmaan liikunnan nuoriso- ja koulutuspäällikkö toivoi, että suunnitelman ollessa valmiina ja aikataulut sovittu, niin sitten ratkaistaan KePlin rooli projektissa.

- Marraskuussa 2009 otin ensimmäisen kerran yhteyttä päiväkoti Keltaviiriin ja tiedusteltu mahdollisesta yhteistyöstä. Samaan aikaan tiedustelin myös eripaikoista mahdollisia kuvaajia. Kälviän opiston opettajaan olin myös silloin yhteydessä. Keski-Pohjanmaan liikuntaan olin myös yhteydessä.
- Syyskuussa 2010 pidettiin palaverit Keltaviirin päiväkodissa ja Kälviän opistolla.
- Alku vuodesta 2011 lähetetään hyväksytty projektisuunnitelma molemmille yhteistyötahoille.
- Maaliskuussa 2011 pidetään yhteinen palaveri Keltaviirin päiväkodin ja Kälviän opiston kanssa opettajan ja opiskelijoiden. Maaliskuussa käyn myös tutustumassa lapsiryhmään etukäteen.
- Huhtikuussa ja Toukokuussa 2011 pidetään toimintatuokiot.
- Teoriaosuus kirjoitetaan kevään ja kesän 2011 aikana.
- Elokuussa 2011 dvd editoidaan.
- Syyskuussa 2011 palautetaan valmis opinnäytetyö

5.2 Liikuntatuokioiden suunnitelma

Perjantai 1.4.2011 kello 9-11 (tuokio pidetään kahdelle ryhmälle erikseen) pidetään päiväkodilla.

- ALOITUS tutustumisleikki – kannustusjuoksu (5-10 min.)
 - o Istutaan lattialle piiriin. Ohjaaja ja lapset esittelevät itsensä, jonka jälkeen leikitään kannustusjuoksu. Jokainen lapsi sanoo oman nimensä ja juoksee piirin ympäri takaisin omalle paikalleen muut toistavat juoksijan nimeän juoksun tahdissa. Lopuksi voidaan antaa juoksijalle isot taputukset.
- LEIKKI juoksuleikki (10 min.)
 - o Lapsia pyydetään nimeämään kehon eri osia. Yhdessä päätetään jonkin kehon osa. Laitetaan musiikki soimaan ja juostaan tilassa vapaasti, kun musiikki pysähtyy, laitetaan nopeasti sovittu kehon osa lattiaan, kun musiikki jatkuu, myös juoksu jatkuu.
- TOIMINTA opetellaan numeroita ja aakkosia liikunnankeinoin (15-20 min.)
 - o Tunnistavatko lapset oman ja toisten nimen alkukirjaimet? Eri puolille tilaa on laitettu jokaisen lapsen nimen alkukirjain. Ohjaaja ohjaa lapsia toimimaan, esimerkiksi ”Kuljetaan hitaasti, oikein hitaasti sen kirjaimen luo, jolla Hannan nimi alkaa.” Opetellaan samalla kulkemaan hitaasti, nopeasti, matalasti, korkeasti jne. Vuorollaan käydään kaikkien lasten nimet läpi.
- LOPETUS rentoutus, palaute – suullinen (5-10 min.)
 - o Laitetaan rauhoittavaa musiikkia soimaan ja lapsen pötköttelevät lattialla mukavassa asennossa. Kun on rentouduttu, lapset saavat antaa palautteen. Mikä oli mukavaa, vaikeaa, helppoa? jne.

Perjantai 8.4.2011 kello 9-11 (tuokio pidetään kahdelle ryhmälle erikseen) pidetään päiväkodilla.

- ALOITUS nimi ja liike
 - o Piirissä seisten jokainen sanoo vuorollaan nimensä ja keksii samalla jonkun liikkeen, jonka muut ryhmäläiset toistavat kahdesti.
- LEIKKI vapaata liikkumista tilassa

LIITE 1/13

- Liikutaan tilassa vapaasti, kun ohjaaja antaa merkin, on vaihdettava liik-
kumistyyliä. Voidaan liikkua esim. eri eläimien tyyliin.
- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - Kirjain arvaus. Lapsille jaetaan kirjainkortit. Lapset liikkuvat kirjaimen
muotoa juosten, kontaten, ryömien, kävellen jne. Lopuksi lapset saavat
esittää kirjaimensa toisille ja toiset yrittävät arvata mistä kirjaimesta on
kyse.
- LOPETUS palaute
 - Jutellaan piirissä lattialla. Lapset antavat palautteen hymiökorttien avulla.

Perjantai 15.4.2011 kello 9-11 (tuokio pidetään kahdelle ryhmälle erikseen) pidetään päiväkodilla.

- ALOITUS
 - Piirissä istuen jutellaan kuulumiset, lapset saavat päättää leikin energian
purku-osuuteen.
- LEIKKI lasten valitsema leikki
- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - Ohjaajalla on numeroita lapuilla itsellään, samat numerot löytyvät sijoitel-
tuna tilaan. Ohjaaja näyttää numeron ja lapset kertovat mikä numero on
kyseessä, ohjaaja auttaa, jos lapset eivät tunnista numeroa. Sen jälkeen
etsitään vastaava numero tilasta. Tilassa olevien numerokorttien takana
on jokin liikunta tehtävä, jonka yksi lapsista näyttää muille ja muut tois-
tavat tehtävän numeron osoittaman määrän.
- LOPETUS venyttelyt, palaute – suullisesti

Perjantai 29.4.2011 kello 9-11 (tuokio pidetään kahdelle ryhmälle erikseen) pidetään Raahen puistossa tai päiväkodilla.

- ALOITUS alkuleikki
 - Arvaa kuka – leikki. Jokaisella lapselle laitetaan otsaan lappu, jossa on
jonkun sarjakuva-hahmon kuva. Jokainen arvuuttelee vuorollaan toisilta
erilaisten kysymysten avulla, kenen kuvan hänen otsassaan on. Voittaja
on se, joka arvaa ensimmäisenä kenen kuva omassa otsassa on.
- LEIKKI seuraa johtajaa – leikki

LIITE 1/14

- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - o Numeron arvaus. Jokaisella lapsella on oma numerokortti. Lapset rajaavat itselleen alueen, johon etsitään sisään niin monta esinettä, kuin numero osoittaa. Esineet etsitään yksitellen ja joka kerta erityylillä liikkuen. Lopuksi lasketaan jokaisen alueesta, mikä numero on kyseessä.
- LOPETUS rentoutus, palaute – suullisesti ja kirjallisesti
 - o Ravistellaan kehon eri osia. Lapset antavat palautetta suullisesti.

Perjantai 6.5.2010 kello10-12 (pidetään koko ryhmälle) pidetään Hollihaan koulun liikuntasalissa.

- ALOITUS
 - o Piirissä istuen, ohjaaja kertoo mitä on tulossa tänään, lapset voivat kertoa omista kuulumisistaan. Valmistellaan seuraava leikki yhdessä.
- LEIKKI Pesänryöstöleikki
 - o 1. Tilan molempiin päihin tehdään alue, johon laitetaan esineitä (häntäpalloja, hernepusseja yms.). Lapset kuljettavat tavaroita yksi kerrallaan tilan toisessa päässä olevaan alueeseen. Kulkusuunta sovitaan ennalta törmäyksien ehkäisemiseksi.
 - o 2. Hetken päästä lisätään reitille esteitä, minkä yli lasten tulee hypätä liikuessaan.
 - o 3. Tehdään joukkueet, jotka ryöstävät toistensa pesiä.
- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - o Värileikki, jossa kolme lasta toimii ohjaajina. Yksi lapsista sanoo värin, toinen suunnan (kortit, jossa on + ja – merkit) + tarkoittaa eteenpäin ja - taaksepäin. Kolmas lapsista näyttää numeron, joka kertoo askelten määrän. Jos lapsilla ei ole asussaan kyseistä väriä, hän pysyy paikallaan.
- LOPETUS rentoutus, palaute
 - o Pareittain, toinen parista makaa lattialla hyvässä asennossa. Toinen piirtää pallolla kehon ääriviivat lattiaan, palloa voi myös pyörittää eri kehon osien päällä. Palaute annetaan hymiö-korttien avulla. Lapsilta pyydetään myös kirjallinen palaute (LIITE2), joka kerätään koko ryhmältä kerralla esimerkiksi ennen ruokailua.

LIITE 1/15

Lähteinä liikuntatuokioiden laadinnassa on käytetty Nuori Suomi Ry:n julkaisemaa opasta Esiopetusta liikunnankeinoin, liikuntaleikkikoulu ohjaaja kansiotani sekä myös omia aikaisempia kokemuksia, lisäksi erilaisia ideoita on keräytynyt erilähteistä luke-neisuuden kautta. Liikuntatuokioiden suunnittelussa on huomioita myös Kokkolan kau-pungin varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset. Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelmassa (2006) sanotaankin, että lapsi on terve liikku-essaan ja hankkii liikkumalla välttämättömiä oppimiskokemuksia, sosiaali- ja terveys-ministeriön varhaiskasvatuksen liikunnansuosituksissa (2005) sanotaan, että ”Liikkues-saan lapsi ajattelee, kokee iloa, ilmaisee tunteitaan ja oppii uutta.”

5.3 Potentiaaliset ongelmat ja riskit

Mahdolliset riskit voivat tulla niin itsestäni, päiväkodista, kuin kuvaajienkin osalta. Oma sairastuminen voi muuttaa suunnitelmia. Projektin tarkoista aikatauluista ei ole vielä sovittu, joten niiden kanssa voi myös tulla ongelmia. Kuinka saadaan aikataulut täsmäämään minun, kuvaajien ja päiväkodin kanssa? Hyvin tehty suunnitelma ja eri tahojen kanssa järjestetyt suunnittelupalaverit ovat tärkeitä.

Myös kuvaajien eli Kälviän opiston opiskelijoiden terveys voi olla riski. Mitä, jos ku-vaaja sairastuu? Pidänpö tuokion siitä huolimatta? Siirretäänkö sitä? Kuvaanko itse vai auttaako päiväkodin henkilökunta? Toivottavasti kaikki pysyvät terveinä, eikä suunni-temiin tarvitsisi tehdä suuria muutoksia, mutta kaikkea voi sattua, joten muutoksiin on varauduttava.

Päiväkodin toimintakin voi jollakin lailla tuoda muutoksia suunnitelmiin. Esimerkiksi lasten sairastuminen, mikä on kuitenkin aika epätodennäköistä, että koko ryhmä on yhtä aikaa pois päiväkodista. Tuokiot järjestetään yleensä pienryhmissä, joten luultavasti 5-7 lasta on paikalla. Suunnitelmat tulee laatia yhteistyössä päiväkodin henkilöstön kanssa, jotta siellä osataan varautua tulooni ja tuokiot on sisällytetty myös heidän viikko-ohjelmiinsa. Näin ei pitäisi suurempia yllätyksiä tulla aikataulullisesti.

5.4 Valmiin tuotteen markkinointi ja testikäyttö

Valmista tuotosta voivat käyttää hyväkseen esimerkiksi päiväkodin henkilökunta, perhepäivähoitajat sekä opiskelijat.

Kun tuote on valmistunut, olisi se tarkoitus saada niin sanottuun testikäyttöön muutamaksi viikoksi päivähoidon kentälle syksyllä 2011. Dvd on silloin tarjolla käytettäväksi ainakin Keltaviirin päiväkodissa Kokkolassa ja mahdollisesti myös eräässä päiväkodissa Oulussa. Näin saisin tuotokselle käyttökokemusta kentältä ja myös näkyvyyttä samalla. Käyttökokemuksista haastatellaan suullisesti ja mahdollisesti myös kirjallisesti sitä käyttänyttä henkilöstöä. Kirjallinen kysely liitteenä (LIITE3). Jos tuotos osoittautuu toimivaksi ja hyväksi, sen markkinointia laajennetaan. Käyttökokemuksien myötä markkinointi tapahtuu myös ”puskaradion” kautta eli ihmisten keskinäisen vuorovaikutuksen kautta. Markkinointiin pyrin saamaan mukaan myös yhteistyötahoja, kuten varhaiskasvatukseen ja päivähoitoon suunnattujen koulutusten järjestäjiä. Koulutuspäivien yhteydessä voisi markkinoida valmista tuotosta.

6 PROJEKTI ORGANISAATIO

Projektini interventioiden kuvaaminen ja editointi toteutetaan yhteistyössä Keski-Pohjanmaan kulttuuriopiston, Kälviän yksikön opiskelijoiden kanssa. He myös editoivat kuvattua materiaalia valmiiksi tuotokseksi. Opiskelijat saavat projektiin liittyvät kuvaus- ja editointiosuuden liitettyä osaksi omia opintojaan.

Aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin – projekti toteutetaan yhteistyössä Keltaviirin päiväkodin kanssa. Myös Keski-Pohjanmaan liikunta (KEPLI) tulee mahdollisesti olemaan mukana projektissa. KEPLI:n osallisuus projektiin varmistuu kevään aikana.

Toimin itse projektissa projektivastaavana. Yhteistyötahoja ovat Keski-Pohjanmaan kulttuuriopistolta media-alan opettaja Jarmo Seikkula sekä kuvaamaan tulevat opiskelijat, Keltaviirin päiväkotit sekä mahdollisesti myös Keski-Pohjanmaan liikunta. Muita projektini toteutumiseen ja onnistumiseen vaikuttavia tahoja ovat ohjaava opettaja sekä luokkakaverit.

7 BUDJETTI

TAULUKKO2. Projekti budjetti

Tulot	0 euroa
Tulot yhteensä	0 euroa
Menot	
- Henkilöstön palkkaus	4000 euroa
- Dvd-levyt	15 euroa
- Mahdolliset muut hankinnat/materiaalit	0 euroa
- Tilojen vuokra	0 euroa
- Kuvaus ja editointi	0 euroa
Menot yhteensä	4015 euroa

Budjetti ei ole kovin laaja. Omiin työtunteihin perustuva ”palkka” on 4000 euroa, joka koostuu käytetyistä työtunneista. Opinnäytetyöstä saadut 15 opintopistettä vaativat noin 400 tuntia työtä. Tuntipalkaksi olen määrittänyt 10 euroa. Siis 400×10 euroa = 4000 euroa. Liikuntatuokiot järjestetään päiväkodin tiloissa sekä ulkona, joten tiloista ei tule kustannuksia. Lisäksi saatamme joskus käyttää kotikartanon jumppasalia, jonka voi varata päiväkodin käyttöön tietyinä aikana.

Liikuntatuokioiden järjestämiseen käytetyt materiaalit tulevat päiväkodilta (vanteet, pallot jne.), joten materiaalikustannuksiakaan ei ole muuta, kuin valmiiseen tuotokseen tarvittavat tarvikkeet, dvd - levyt. Dvd- levyn hinta yksittäiskappaleena ostettuna on noin 1,5 euroa. Levyjä hankitaan aluksi kymmenen kappaletta, joiden yhteishinnaksi tulee 15 euroa. Kuvaajat tulevat Kälviän opistolta ja he hyödyntävät tekemistä omassa opinnäytetyössään, joten heille ei makseta palkkaa projektini kautta.

Menoja projektissani on yhteensä 4015 euroa, josta dvd- levyjen osuus 15 euroa. Dvd-levyt kustannan projektipäällikkönä itse.

LÄHTEET

Kansikas, J. 2004. Myyjiä, tuotekehittäjiä ja tuotejohtajia. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Sosiaali- ja terveysministeriö, opetusministeriö & Nuori Suomi Ry. 2005. Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset. Helsinki: Yliopistopaino.

Stakes oppaita 56. 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saarijärvi: Gummerus kirjapaino oy. Www-dokumentti. Saatavissa:

<http://varttua.stakes.fi/NR/rdonlyres/DD04983E-D154-4FE4-90A1-E2690175BE26/0/vasu.pdf>

Luettu13.12.2010

KOKKOLAN KAUPUNKI

VIRANHALTIJAPÄÄTÖS

Sivistyskeskus

Varhaiskasvatuksen palvelujohtaja

14.03.2011

24 §

Asia Tutkimuslupa-anomus / Varhaiskasvatus.

Hakija Hanna-Mari Luukkonen anoo tutkimuslupaa tutkiakseen aakkosilla ja numeroilla liikunnan keinoin Keltaviirin päiväkodin 5-vuotiaita lapsia. Liikuntatuokioiden pohjalta tuotetaan dvd, jolla opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin. Hakija opiskelee Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulussa.

Aineiston keruun ajankohta 1.4.2011-6.5.2011.

Tutkimukseen liittyvistä käytännön järjestelyistä sovitaan Keltaviirin päiväkodin johtaja Tuija Kippo kanssa.

Lupaehdot Kaikki osapuolet sitoutuvat noudattamaan tietosuojalaista ja salassapidosta annettuja ohjeita ja määräyksiä siltä osin kuin niitä tähän tutkimukseen liittyy.

Tutkielmasta toimitetaan maksuttomasti yksi kappale Kokkolan kaupunki/Sivistystoimi/Varhaiskasvatuspalvelut/Tuija Säilynoja, Rantakatu 16, 67100 Kokkola.

Päätös Myönnetään tutkimusluvan oheisen anomuksen mukaisesti Hanna-Mari Luukkoselle.

Päiväys ja allekirjoitus 14.03.2011

Varhaiskasvatuksen palvelujohtaja

 KOKKOLAN KAUPUNKI
Sivistyskeskus
Varhaiskasvatuspalvelut
KARLEBY STAD
Bildningscentralen
Service för småbarnsfostran

Liite: Tutkimuslupa-anomus

Jakelu Hakija, Tuija Kippo, Satu Forsberg, Tuija Säilynoja, Eeva Harju

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Organisaatio, jolle anomus osoitetaan Kokkolan kaupunki,
varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö organisaatiossa Satu Forsberg

Tutkimusluvan anoja(t) Hanna-Mari Luukkonen

Osoite Tehaankatu 20 B 25

Puhelin 040-9615401

Sähköpostiosoite hanna-mari.luukkonen@cop.fi

Tutkimuksen nimi Aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
Kokkolassa, keltaisiin päiväkodin 5-vuotiaiden lasten kanssa

Tutkimuksen tarkoitus Liikunta tuokioiden pohjalta tuottaa dvd,
jolla opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnan-
keinoin.

Tutkimuksen kohderyhmä Liikuntatuokit järjestetään 5-vuotiaiden lasten kanssa.
Kälmistä tuotista voivat käyttää hyödyksi päiväkodin
henkilökunta, perhepäivähoitajat ja opiskelijat.

Aineiston keruun arvioitu ajankohta 1.4.2011 - 6.5.2011

Tutkimusmenetelmä Projekti opinnäytetyö

Tutkimussuunnitelma hyväksytty 7 / 3 2011

Tutkimuksen ohjaaja Anne Jaakonaho

Lupa myönnetään
paikka _____ aika _____ / _____ 20 _____

anomuksen mukaisesti muutosehdotuksin hylätty

Luvanmyöntäjän allekirjoitus _____

LIITTEET Tutkimussuunnitelma
 Kysely/haastattelulomake
 Muut liitteet, mitkä _____

OPINNÄYTETYÖSOPIMUS

Opinnäytetyön tekijä/t Hanna-Mari Luukkonen	Aloituspäivämäärä 1.4.2011
Koulutusohjelma Sosiaalkalan koulutusohjelma	Yksikkö Hyvinvoinnin ja kulttuurin yksikkö
Koulutusohjelman yliopettaja Pirjo Forss-Pemanen	Ehdotus opinnäytetyön ohjaajaksi Anne Jaakonaho
Opinnäytetyön työnimi (aihe) Aakkosia ja numeroita liikunnankkeinoin Kokkolassa, Keltaväirin päiväkodin 5-vuotiaiden lasten kanssa	
Tutkimusongelma/kehittämistehtävä Tuottaa lapsiryhmälle järjestettyjen liikuntatuokioiden pohjalta dvd, jossa näytetään konkreettisiä esimerkkejä siitä, kuinka voidaan opetella aakkosia ja numeroita liikunnankkeinoin.	
Opinnäytetyön tavoite ja rajaus/tutkimustulokset Tavoitteena on tuottaa valmis dvd, jossa opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankkeinoin. Valmista tuotosta voivat käyttää hyödyksi päiväkodin henkilökunta, perhepäivähoitajat ja opiskelijat opinnoissaan.	

OPINNÄYTETYÖSOPIMUS

<p>Opinnäytetyön alustava aikataulu (pvm:t kuukauden tarkkuudella)</p> <p>Aloituspäivä (ohjaaja, työn tekijä, työelämäohjaaja) [9/10] Toteutus suunnitelman esittäminen [5/10] Väli raportointi [5/11] Ohjaajan tarkastus ja/tai loppupäivä [9/11] Opinnäytetyön hyväksyttäväksi jättäminen [9/11] Opinnäytetyön seminaariesitys [11/11] Kypsyyskoe [12/11]</p>
<p>Toimeksiantajan yhteystiedot (yritys, yhteys henkilön nimi, osoite, puhelin, sähköposti)</p> <p><i>Kokkolan kaupunki/Varhaiskasvatus Satu Forsberg, Rantakatu 16, 67100 KOKKOLA 044 7809501 satu.forsberg@kokkola.fi</i></p>
<p>Tämä sopimus on laadittu kolmena kappaleena. Sopimus kappaleet toimitetaan opinnäytetyön tekijälle, toimeksiantajalle sekä työn ohjaajalle. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun opiskelija sitoutuu tekemään toimeksiantajan toimeksiannosta edellä mainitusta aiheesta opinnäytetyön <u>31.12.2011</u> mennessä.</p> <p>Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön työssä tarvittavaa tietoa sekä arvioimaan opinnäytetyön valmistuttua sen hyödynnettävyyttä toiminnassaan. Toimeksiantaja maksaa materiaali-, postitus-, matka- ym. mahdolliset kulut laskun mukaan. Toimeksiantaja voi maksaa opinnäytetyön tekijälle palkan.</p> <p>Tämän sopimuksen osapuolet ovat velvolliset pitämään salassa kaiken, mitä he toimeksiannon yhteydessä ovat saaneet tietoonsa asioista, joita voidaan pitää toisen sopijapuolen liikesalaisuutena. Opinnäytetyö käydään läpi ammattikorkeakoulun opinnäytetyöseminaarissa ja se on julkinen asiakirja. Toimeksiantajan tulee erikseen pyytää työn salausta.</p> <p>Ammattikorkeakoulu ei vastaa opinnäytetyön tekijän mahdollisesti aiheuttamasta haitasta tai vahingosta.</p>
<p>Päiväys</p> <p><i>Kokkola 11.3.2011</i></p>
<p>Työelämäohjaajan allekirjoitus</p> <p><i>Satu Forsberg</i></p>
<p>Opiskelijan allekirjoitus</p> <p><i>Marja-Mai Lunkka</i></p>
<p>Opinnäytetyön ohjaajan allekirjoitus</p> <p><i>[Handwritten signature]</i></p>

Hei!

Olen sosionomi-opiskelija Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyöni aiheesta aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin ja se toteutetaan projektityönä. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa dvd, jossa opetellaan lasten kanssa aakkosia ja numeroita liikunnan keinoin. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä keltaviirin päiväkodin kanssa keväällä 2011 (huhtikuun ja toukokuun aikana).

Tarkoitus on siis kuvata järjestämiäni liikuntatuokioita, joiden pohjalta lopullinen dvd valmistuu. Toivoisin, että voisitte ystävällisesti vastata alla olevaan kyselyyn opinnäytetyöni toteuttamiseen liittyen.

Lapsen nimi:

Hyväksytkö lapsesi osallistumisen kuvattaviin liikuntatuokioihin?

Kyllä

Ei

Hyväksytkö lapsesi näkyvän tuotetulla dvd:llä?

Kyllä

Ei

Huoltajan allekirjoitus:

Ystävällisin terveisin

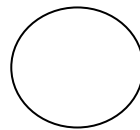
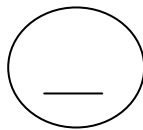
Hanna-Mari Luukkonen

Sähköposti

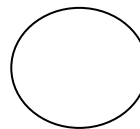
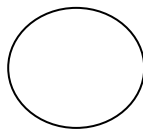
Puh.

LASTEN ARVIONTI LIIKUNTATUOKIESTA

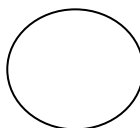
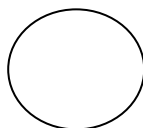
1. OLIKO TEHTÄVÄT HELPPOJA

2. OPITKO TUOKION AIKANA JOTAIN UUTTA

3. OLIKO SINULLA MUKAVAA

PALAUTELOMAKE – päivähoidon henkilöstölle aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin dvd:stä

Mikä on mielipiteesi seuraavaista seikoista liittyen opinnäytetyöni valmiiseen tuotokseen, aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin dvd:hen.

1. Selkeys

Ei lainkaan hyvä	Melko hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä
------------------	------------	------	---------------

2. Katsottavuus

Ei lainkaan hyvä	Melko hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä
------------------	------------	------	---------------

3. Käyttö mahdollisuus

Ei lainkaan hyvä	Melko hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä
------------------	------------	------	---------------

4. Tarpeellisuus

Ei lainkaan hyvä	Melko hyvä	Hyvä	Erittäin hyvä
------------------	------------	------	---------------

5. Perustelut ja kehittämissuhteet

--

KIITOS palautteesta!

Hei!

Kiitos teille aarresaaren lasten vanhemmat, että mahdollistitte opinnäytetyöni toteutumisen antaessanne luvan lastenne osallistumisesta pitämiini liikuntatuokioihin. Erityiskiitos lapsille, heidän ansiosta tuokiot pystyttiin järjestämään.

Nyt olemme saaneet liikuntatuokiot päätökseen ja kuvattua materiaalia on riittävästi. Kuvatuista tuokioista tuotetaan dvd syksyllä 2011. Tarkoitus on, että tuotos olisi valmis Syyskyyn loppuun mennessä. Keltaviirin päiväkodille jää valmis tuotos, jonka voitte halutessanne lainata päiväkodilta. Valmiin tuotoksen on mahdollista tilata myös itselleen. Asiasta voi tiedustella allekirjoittaneelta Lokakuun 2011 jälkeen.

Kiitos! Hyvää kesää!

Ystävällisin terveisin

Hanna-Mari Luukkonen

Sähköposti

Puh.

DVD:N KEHITTÄMINEN JA MARKKINOINTI

Dvd:n kehittämistyö lähti käyntiin ajatuksesta kuvata interventiot. Tavoitteena oli saada päivähoidon kentälle pysyvä työväline, minkä avulla olisi helpompi suunnitella ja toteuttaa liikuntatuokioita, jossa opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin. Dvd:tä voivat käyttää hyväkseen esimerkiksi päiväkodin henkilökunta, perhepäivähoitajat sekä opiskelijat.

Kun dvd on valmistunut, se menee niin sanottuun testikäyttöön päivähoidon kentälle. Dvd on silloin käytettävissä Keltaviirin päiväkodissa Kokkolassa ja mahdollisesti myös eräässä päiväkodissa Oulussa. Näin saadaan dvd:lle käyttökokemusta kentältä ja samalla myös näkyvyyttä. Käyttökokemuksista haastatellaan suullisesti ja myös kirjallisesti dvd:tä käyttänyttä henkilöstöä. Käyttökokemusten myötä markkinointia tapahtuu myös ”puskaradion” kautta eli ihmisten keskinäisen vuorovaikutuksen kautta. Markkinointiin pyrin saamaan mukaan myös yhteistyötahoja, kuten varhaiskasvatukseen ja päivähoidon suunnattujen koulutusten järjestäjiä.

Uusi, suunniteltu tuote syntyy kehitysprosessin seurauksena. Tässä projektissa uusi tuote tarkoittaa dvd:tä. Pääsääntöisesti tuotekehitysprosessi koostuu peräkkäisistä toisiaan seuraavista vaiheista, mutta jokaisen kehityshankkeen ei tarvitse välttämättä sisältää kaikkia kehitysprosessin vaiheita vaan se voi vaihdella projektikohtaisesti. On yleistä, että prosessin vaiheet limittyvät toisiinsa ja vaiheita voidaan myös suorittaa rinnakkain. Tuotekehitysprosessi voidaan jakaa erivaiheisiin ja joka vaiheella on omat osatavoitteenensa. Tuotekehitys päättyy käytännössä vasta, kun tuotteen valmistus lakkautetaan. Tuotekehitys voi siis jatkua tuoteparanteluna ja tuotteen ylläpitona koko tuotteen eliniän ajan. (Huhtala & Pulkkinen 2009, 46-48.) Kuviossa 1 on esitelty yleinen tuotekehitysprosessi Huhtalan (2009) mallia mukailien.

LIITE 8/2

KUVIO 1. Yleinen tuotekehitysprosessi (mukaillen Huhtala 2009, 48.)

Markkinointi on osa tuotekehitysprosessia. Se tarkoittaa eri osapuolten välillä tapahtuvaa tavoitteellista ja taloudellista toimintaa, jonka tavoitteena on vaihdannan aikaansaaminen, tehostaminen tai ylläpitäminen. Keskeistä on vaihdantaprosessin ja siihen liittyvien ihmissuhteiden tilan, luonteen, tulosten ja kehitysvaiheiden ymmärtäminen ja johtaminen. (Tikkanen & Aspara 2008, 214-215; Tikkanen 2006, 2012.) Markkinoinnin tehtävänä on yrityksen liiketoimintamalliin liittyvien asiakas-, toimittaja- ja tuotekehityssuhteiden ja muiden verkostojen johtaminen markkinointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. (Tikkanen 2006, 21.) Markkinoinnin tehtävä alue on erittäin laaja, mutta tässä projektissa markkinoinnilla tarkoitetaan asiakassuhteiden luomista ja dvd:n mainontaa asiakkaille. Tikkasen (2006) mukaan mainonnalla tarkoitetaan mitä tahansa maksua tai muuta vastiketta vastaan tai oman myyntiedistämistoiminnan edistämistä varten tapahtuvaa ilmoitusta, jonka tarkoituksena on parantaa tuotteen tai palvelun myyntiä tai saada aikaan jokin muu mainostajan toivoma vaikutus. Markkinoinnissa mainonta esiintyy hallitsevimpana ja yleisimpänä muotona. (Tikkanen 2006, 210; Tikkanen & Aspara 2008, 214.)

LIITE 8/3

LÄHTEET

Huhtala, P. & Pulkkinen, A. 2009. Tuotteiston suunnittelu- ja kehittämisprosessit. Teoksessa P. Huhtala & A. Pulkkinen (toim.) Tuotettavuuden kehittäminen. Tampere: Esa Print Oy.

Tikkanen, H. 2006. Markkinoinnin johtamisen perusteet. 3. painos. Helsinki: Talentum media oy.

Tikkanen, H. & Aspara, J. 2003. Projektimarkkinointi. Helsinki: Talentum media oy.

Hanna-Mari Luukkonen
AAKKOSIA JA NUMEROITA LIIKUNNAN KEINOIN

Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kevät 2012

ENSIMMÄINEN LIIKUNTAINTERVENTIO

- ALOITUS tutustumisleikki – kannustusjuoksu (5-10 min.)
 - o Istutaan lattialle piiriin. Ohjaaja ja lapset esittelevät itsensä, jonka jälkeen leikitään kannustusjuoksu. Jokainen lapsi sanoo oman nimensä ja juoksee piirin ympäri takaisin omalle paikalleen muut toistavat juoksijan nimeän juoksun tahdissa. Lopuksi voidaan antaa juoksijalle isot taputukset.
- LEIKKI juoksuleikki (10 min.)
 - o Lapsia pyydetään nimeämään kehon eri osia. Yhdessä päätetään jonkin kehon osa. Laitetaan musiikki soimaan ja juostaan tilassa vapaasti, kun musiikki pysähtyy, laitetaan nopeasti sovittu kehon osa lattiaan, kun musiikki jatkuu, myös juoksu jatkuu.
- TOIMINTA opetellaan numeroita ja aakkosia liikunnankeinoin (15-20 min.)
 - o Tunnistavatko lapset oman ja toisten nimen alkukirjaimet? Eri puolille tilaa on laitettu jokaisen lapsen nimen alkukirjain. Ohjaaja ohjaa lapsia toimimaan, esimerkiksi ”Kuljetaan hitaasti, oikein hitaasti sen kirjaimen luo, jolla Hannan nimi alkaa.” Opetellaan samalla kulkemaan hitaasti, nopeasti, matalasti, korkeasti jne. Vuorollaan käydään kaikkien lasten nimet läpi.
- LOPETUS rentoutus, palaute – suullinen (5-10 min.)
 - o Laitetaan rauhoittavaa musiikkia soimaan ja lapsen pötköttelevät lattialla mukavassa asennossa. Kun on rentouduttu, lapset saavat antaa palautteen. Mikä oli mukavaa, vaikeaa, helppoa? jne.

Vaihtoehtoja/haasteellisuutta lisää:

- Toimintaosuus voidaan toteuttaa myös numerokorteilla. Eripuolille tilaa laitetaan numerokortteja, ohjaaja sanoo numeron ja lapset liikkuvat kuulemaansa numeroa kohta eri tyyleillä liikkuen.
- Haasteellisuutta toimintaosuuteen saadaan sijoittamalla tilaan esimerkiksi lasten sukunimen alkukirjaimia, nimen tai sukunimen muita kirjaimia, lasten vanhempien nimien alkukirjaimia, eläinten tai kulkuneuvojen alkukirjaimia jne.
- Vaihtoehto toimintaosuuden toteuttamiseen: levitetään aakkoskortit lattialle, lapset hakevat erityyleillä liikkuen ensin nimensä/sukunimensä ensimmäisen kirjaimen, sitten toisen, kolmannen jne. Kerätyt kirjaimet tuodaan ”omalle” paikalle.

LIITE 9/3

le järjestykseen. Haasteellisuutta tuo lisää se, että jos tarvittavaa kirjainta ei löydy lapset jättävät aukon sen kirjaimen kohdalle.

- Vaihtoehto toimintaosuuden suorittamiseen: Pallottelemalla toisilleen lapset muodostavat kirjainkorteista nimensä, sukunimensä tai muun sovitun sanan. Lapset heittävät, potkivat tai vierittävät palloa toisilleen, kun lapsi saa pallon kiinni saa hän nimestään/sukunimestään aina uuden kirjaimen ja yksi kirjain puuttuu pois, jos palloa ei saa kiinni. Tarkoitus on saada kerättyä kaikki sovitun sanan kirjaimet itselleen.
- Tehtävä suoritetaan ja haasteellisuutta lisätään lapsiryhmän mukaan.

TOINEN LIIKUNTAINTERVENTIO

- ALOITUS - nimi ja liike
 - o Piirissä seisten jokainen sanoo vuorollaan nimensä ja keksii samalla jonkun liikkeen, jonka muut ryhmäläiset toistavat kahdesti.
- LEIKKI – tahmeat popcornit ja syksyn lehdet
 - o **Tahmeat popcornit** leikissä, leikkijät pomppivat, loikkivat tai hyppelivät tilassa ympäriinsä. Jokainen on ikään kuin tahmea popcorninjyvä, kun jyvä koskettaa toista jyvää, ne takertuvat yhteen. Tartuttuaan kiinni toisiinsa ne jatkavat pomppimistaan yhdessä takertuen uusiin jyväsiin, kunnes kaikki jyvät ovat lopulta takertuneet yhdeksi suureksi popcornkimpaleeksi. **Syksyn lehdet** leikissä liikutaan tilassa vapaasti, pyöritään ympäriinsä, kuin syksyn lehdet, kuljetaan eteenpäin ja taaksepäin, tehdään yllättäviä liikkeitä jne. Kun lehti kohtaa toisen lehden liimautuvat he yhteen ja jatkavat matkaansa keräten muitakin lehtiä matkaansa. Lopulta kaikki lehdet ovat kasaantuneet isoksi kasaksi.
- TOIMINTA - opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - o Kirjain arvaus. Lapsille jaetaan kirjainkortit. Vuorotellen muodostetaan jokaisen lapsen kirjain hyppynarusta lattialle. Kuljetaan kirjaimen muotoa juosten, kontaten, kävellen, tasapainoillen jne.
- LOPETUS - palaute

Vaihtoehtoja/haasteellisuutta lisää:

- Toimintaosuus voidaan toteuttaa myös numerokorteilla, jolloin kirjainten sijaan lattialle muodostetaan numeroita.
- Haasteellisuutta tehtävään voidaan lisätä kiinnittämällä huomioita kirjaimen/numeron muodostamistapaan. Ohjaajan kanssa yhdessä voidaan kirjoittaa kyseessä oleva kirjain/numero ilmaan oikealla lailla, sen jälkeen lattialle muodostetut kirjaimet/numerot voidaan kulkea samalla lailla. Näin lapsi oppii muodostamaan kirjaimen niin kuin se kirjoitetaan.
- Vaihtoehto toimintaosuuden suorittamiseen: Laitetaan lattialle numerot/kirjaimet valmiiksi (esim. teipistä, kartongista tai narusta tehdyt), jonka jälkeen kuljetaan

LIITE 9/5

tipuaskelilla numeroiden/kirjainten mukaan, seurataan kädellä, sormella tai varpailta numero- tai kirjainmerkkejä. Harjoitellaan tasapaino taitoa.

- Vaihtoehto toimintaosuuden suorittamiseen: Ulkona lapset voivat muodostaa kirjaimet tai numeron maahan erilaisia luonnosta löytyviä asioita (kepit, kävyt, kivet jne.) apuna käyttäen tai tekemällä kirjaimen/numeron hiekkaan tai soraan. Ulkona lapset voivat muodostaa kirjaimia yhtä aikaa ja näyttää sitten muille oman ”työnsä” samalla voidaan miettiä, mitä sanoja kyseisellä kirjaimella alkaa.
- Vaihtoehto toimintaosuuden suorittamiseen: Lapset muodostavat ryhmänä sovitun kirjaimen lattialle.
- Tehtävä suoritetaan ja haasteellisuutta lisätään lapsiryhmän mukaan.

LIITE 9/6

KOLMAS INTERVENTIO

- ALOITUS
 - o Piirissä istuen jutellaan kuulumiset, lapset saavat päättää leikin energian purku-osuuteen.
- LEIKKI lasten valitsema leikki
- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - o Ohjaajalla on numeroita lapuilla itsellään, samat numerot löytyvät sijoiteltuna tilaan. Ohjaaja näyttää numeron ja lapset kertovat mikä numero on kyseessä, ohjaaja auttaa, jos lapset eivät tunnista numeroa. Sen jälkeen etsitään vastaava numero tilasta. Tilassa olevien numerokorttien takana on jokin liikunta tehtävä, jonka yksi lapsista näyttää muille ja muut toistavat tehtävän numeron osoittaman määrän.
- LOPETUS venyttelyt, palaute – suullisesti

Vaihtoehtoja/haasteellisuutta lisää:

- Sama tehtävä voidaan toteuttaa myös kirjainkorteilla, jolloin voidaan päättää, montako kertaa kyseinen liikuntatehtävä suoritetaan.
- Ohjaaja voi joka numero- tai kirjainkortin kohdalla myös näyttää liikuntatehtävän, jos korttien takana ei ole tehtävää.
- Vaihtoehto toimintaosuuden suorittamiseen: Kätetään paljon numeroita tilaan. Lapsille annetaan tehtävä, esimerkiksi etsi viisi kolmosta, kun joku on löytänyt kyseisen määrään, etsitään kaksi ykköstä jne. Numeroita voidaan etsiä eri liikumistyyeillä.
- Tehtävä suoritetaan ja haasteellisuutta lisätään lapsiryhmän mukaan.

NELJÄS INTERVENTIO

- ALOITUS
 - o Jutellaan ringissä kuulumisia
- LEIKKI seuraa johtajaa – leikki
- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - o Numeron arvaus. Jokaisella lapsella on oma numerokortti. Lapset rajaavat itselleen alueen, johon etsitään sisään niin monta esinettä, kuin numero osoittaa. Esineet etsitään yksitellen ja joka kerta erityylillä liikkuen. Lopuksi lasketaan jokaisen alueesta, mikä numero on kyseessä.
- LOPETUS rentoutus, palaute – suullisesti ja kirjallisesti
 - o Ravistellaan kehon eri osia. Lapset antavat palautetta suullisesti.

Vaihtoehtoja ja haasteellisuutta lisää:

- Haasteellisuutta toimintaosuuteen voidaan lisätä jakamalla lapsille yhden kortin sijaan kaksi numerokorttia yhtä aikaa ja heidän tulee ensin laskea numerot yhteen ja kerätä tavaroita/esineitä yms. yhteen lasketun summan verran.
- Kirjainkorttien avulla tehtävä voidaan suorittaa niin, että haetaan kirjainkortin osoittamalla kirjaimella alkavia asioita/esineitä yms. määrätty määrä.
- Vaihtoehto toimintaosuuden suorittamiseen: Jaetaan jokaiselle lapselle numerokortti (voi olla monta samaa). Ohjaaja sanoo numeron esim. 2. Kaikki joilla on numero kaksi kädessään juoksevat, hyppivät, konttaavat jne. tietyn lenkin ja palaavat paikalleen. Leikkiä jatketaan kunnes kaikki ovat saaneet juosta. Sama voidaan toteuttaa pareitta, jolloin lasketaan yhteen numeroita ja parin kanssa yhdessä liikutaan tietty lenkki esim. olkapäät vastakkain, selät vastakkain jne.
- Tehtävä suoritetaan ja haasteellisuutta lisätään lapsiryhmän mukaan.

VIIDES LIKUNTAINTERVENTIO

- ALOITUS
 - o Piirissä istuen, ohjaaja kertoo mitä on tulossa tänään, lapset voivat kertoa omista kuulumisistaan. Valmistellaan seuraava leikki yhdessä.
- LEIKKI Pesänryöstöleikki
 - o 1. Tilan molempiin päihin tehdään alue, johon laitetaan esineitä (häntäpalloja, hernepusseja yms.). Lapset kuljettavat tavaroita yksikerrallaan tilan toisessa päässä olevaan alueeseen. Kulku suunta sovitaan ennalta törmäyksien ehkäisemiseksi.
 - o 2. Hetken päästä lisätään reitille esteitä, minkä yli lasten tulee hypätä liikkeessaan.
 - o 3. Tehdään joukkueet, jotka ryöstävät toistensa pesiä.
- TOIMINTA opetellaan aakkosia ja numeroita liikunnankeinoin
 - o Värileikki, jossa kolme lasta toimii ohjaajina. Yksi lapsista sanoo värin, toinen suunnan (kortit, jossa on + ja – merkit) + tarkoittaa eteenpäin ja - taaksepäin. Kolmas lapsista näyttää numeron, joka kertoo askelten määrän. Jos lapsilla ei ole asussaan kyseistä väriä, hän pysyy paikallaan.
- LOPETUS rentoutus, palaute
 - o Pareittain, toinen parista makaa lattialla hyvässä asennossa. Toinen piirtää pallolla kehon ääriiviivat lattiaan, palloa voi myös pyörittää eri kehon osien päällä.

Vaihtoehtoja/haasteellisuutta lisää:

- Värileikki voidaan leikkiä myös kirjainkorteilla, jolloin he saavat liikkua, joilla on esimerkiksi nimessä kyseinen kirjain, haasteellisuutta voidaan lisätä esimerkiksi sillä, että he saavat liikkua, joiden sukunimessä, äidin nimessä, isän nimessä jne. on kyseinen kirjain.
- Suunnannäyttäjinä voidaan käyttää myös esimerkiksi plus- ja miinusmerkkejä.
- Tehtävä suoritetaan ja haasteellisuutta lisätään lapsiryhmän mukaan.

ESIMERKKEJÄ LIIKUNTALEIKEISTÄ:

- **Haili hailoo – leikki** (Yksi leikkijöistä on kyselijä, ja muut ovat rivissä hänen edessään. Kyselijä esittää kysymyksen, ja heittää pallon rivin ensimmäiselle. Leikkijä vastaa kysymykseen ja heittää pallon takaisin kyselijälle. Jos vastaus on väärin, kyselijä heittää pallon rivissä seuraavalle, ja hän saa vastata. Kun joku leikkijä arvaa oikean vastauksen, kyselijä heittää pallon korkealle ilmaan, huutaa ”Hailii” ja lähtee juoksemaan karkuun. Oikein vastannut leikkijä yrittää saada pallon kiinni ja sen saatuaan huutaa ”Hailoo”, jolloin kyselijän on pysähdyttävä. Jos oikein vastannut on saanut pallosta kopin, hän saa ottaa neljä askelta kyselijää kohti. Muulloin oikein vastannut saa ottaa vain kolme askelta. Seuraavaksi kyselijä muodostaa käsillään korin suoraan eteensä siten, että sormenpäät koskettavat toisiaan. Oikein vastannut yrittää heittää pallon koriin. Jos hän onnistuu, kyselijä jatkaa kyselemistä. Jos heitto epäonnistuu, vastaajasta tulee uusi kyselijä.)
- **Polttopallo, seispallo** (Polttopallo: Rajataan tietty alue, jonka sisään leikkijät menevät. Yhdestä leikkijästä tulee polttaja, jolla on pallo ja hän jää alueen ulkopuolelle. Ulkopuolella oleva polttaja yrittää polttaa alueen sisällä olevia leikkijöitä osumalla heihin heittämällä pallolla. Seispallo: Pelataan samalla lailla, kuin polttopallo, mutta sen jälkeen kun heittäjä on heittänyt pallon ja saa sen uudestaan haltuunsa; tämä huutaa "seis" jonka jälkeen muut pelaajat eivät saa liikkua ja heittäjä yrittää osua paikallaan oleviin leikkijöihin.)
- **Tunnelipallo** (Leikkijät jaetaan joukkueisiin. Joukkueet asettuvat jonoihin siten että leikkijöiden väli on noin metri. Leikkijät seisovat haara-asennossa. Ensimmäisenä jonossa oleva leikkijä vierittää pallon jalkojensa välistä jonon viimeiselle. Viimeisen saadessa pallon hän kuljettaa sen takaisin eteen ja vierittää pallon taas viimeiselle.)
- **Pidä alueesi puhtaana – leikki** (Tila jaetaan kahteen osaan ja kummallekin puolelle sama määrä palloja. Merkistä lapset alkavat vierittää/heittää palloja yksi kerrallaan rajan yli toiselle puolelle. Merkistä lopetetaan ja lasketaan pallot. Se puoli, jossa vähemmän palloja, on voittanut.)
- **Maa, meri, laiva – leikki** (Leikkialueelle piirretään kolme samansuuntaista viivaa reiluun välein, toisessa reunassa on "maa", keskellä "meri" ja toisessa reunassa "laiva". Yhdestä leikkijästä tulee käskyttäjä, jonka komennon mukaan muut

LIITE 9/10

leikkijät siirtyvät

mahdollisimman nopeasti pyydettyyn paikkaan. Viimeisenä oikeaan paikkaan päässyt leikkijä putoaa pelistä. Pisimpään leikissä mukana säilyneestä tulee uusi käskyttäjä.)

- **Seuraa johtajaa – leikki** (Yksi leikkijöistä valitaan johtajaksi, joka kulkee jonon edessä ja näyttää mitä tehdään. Perässä tulevat seuraavat johtajaa ja matkivat jokaista hänen liikkettään.)
- **Pesänryöstö – leikki** (Tilan molempiin päihin tehdään alue, johon laitetaan esineitä (häntäpalloja, hernepusseja yms.). Lapset kuljettavat tavaroita yksikerrallaan tilan toisessa päässä olevaan alueeseen. Kulku suunta sovitaan ennalta törmäyksien ehkäisemiseksi. Hetken päästä lisätään reitille esteitä, minkä yli lasten tulee hypätä liikkueessaan. Tehdään joukkueet, jotka ryöstävät toistensa pesiä.)
- **Viimeinen pari uunista ulos – leikki** (Leikkijät asettuvat parijonoon, yksi leikkijä menee parijonon eteen ja huutaa "Viimeinen pari uunista ulos!". Huudon kuultuaan takimmainen pari lähtee juoksemaan, kumpikin omaan suuntaansa. Huutaja saa lähteä liikkeelle vasta kun juokseva pari ohittaa hänet. Huutaja yrittää saada toisen juoksijoista kiinni. Juoksijat puolestaan yrittävät palata yhteen ilman että huutaja saa heidät kiinni. Jos huutaja saa jommankumman kiinni, kiinniotetusta ja huutajasta tulee parijonon ensimmäinen pari, ja parittomaksi jääneestä pelaajasta tulee seuraava huutaja.)
- **Tahmeat popcornit -, syksyn lehdet – leikki** (Tahmeat popcornit leikissä, leikkijät pomppivat, loikkivat, hyppelevät tilassa ympäriinsä. Jokainen on ikään kuin tahmea popcorninjyvä, kun jyvä koskettaa toista jyvää, ne takertuvat yhteen. Tartuttuaan kiinni toisiinsa ne jatkavat pomppimistaan yhdessä takertuen uusiin jyväsiin, kunnes kaikki jyvät ovat lopulta takertuneet yhdeksi suureksi popcornkimpaleeksi. **Syksyn lehdet** leikissä liikutaan tilassa vapaasti, pyöritään ympäriinsä, kuin syksyn lehdet, kuljetaan eteenpäin ja taaksepäin, tehdään yllättäviä liikkeitä jne. Kun lehti kohtaa toisen lehden liimautuvat he yhteen ja jatkavat matkaansa keräten muitakin lehtiä matkaansa. Lopulta kaikki lehdet ovat kasaantuneet isoksi kasaksi.)
- **Jäätyneet hernepussit – leikki** (Leikkijät liikkuvat ympäriinsä ja yrittävät pitää hernepussia päänsä päällä. Leikinohjaaja kehottaa leikkijöitä välillä kulkemaan varpailtaan, hyppimään yhdellä jalalla, kulkemaan takaperin, kulkemaan hi

LIITE 9/11

taammin tai nopeammin jne. Jos leikkijältä putoaa hernepussi, hän jäätyy paikoilleen. Toisen leikkijän pitää poimia pussi ja asettaa se jäätyneen toverinsa päälle sulattaakseen hänet. Tätä tehdessään hän ei saa pudottaa omaa hernepussiaan. Leikin tarkoituksena on tovereiden auttaminen, jotta he eivät joutuisi olemaan jäätyneinä.)

- **Karhu nukkuu – leikki** (Yksi leikkijä menee karhuksi piirin keskelle. Muut leikkijät kulkevat ringissä hänen ympärillään ja laulavat karhu nukkuu – laulun. Laulun loputtua karhu herää unesta ja yrittää saada leikkijät kiinni. Kiinni jääneestä leikkijästä tulee uusi karhu.)
- **Hilavitkutin – leikki** (Yksi leikkijöistä alkaa tehdä jotakin liikettä ja ääntä. Muut leikkijät tulevat vuorollaan mukaan ja keksivät oman liikkeen ja äänen. Jokaisen leikkijän pitää olla kosketuksessa vähintään yhden leikkijän kanssa. Syntyy ”kone”, joka on nimeltään HILAVITKUTIN.)
- **Vierivä kivi – leikki** (Rajataan tila pelialueisiin ja asetetaan isopallo tilan keskelle. Leikkijät yrittävät saada isopallon vierimään pienten pallojen avulla vastustajan puolelle oman pelialueensa takaa.)
- **Kuka pelkää mustekalaa – leikki** (Leikkijät asettuvat rajatun alueen toiseen päähän. Yksi leikkijöistä on mustekala, joka jää alueen keskellä. Mustekala huutaa ”kuka pelkää mustekalaa?”, jonka jälkeen muiden leikkijöiden tulee yrittää siirtyä alueen toiseen päähän jäämättä kiinni mustekalalle. Jos mustekala saa kosketettua muita leikkijöitä, tulee kiinnijääneestä myös mustekala, joko edellisen tilalle tai hänen seurakseen, jolloin he yhdessä yrittävät saada toisia kiinni. Kiinnijääneet voivat jäädä paikoilleen myös ”merileviksi” jolloin jalkojen täytyy pysyä koko ajan kiinni lattiassa.)
- **Erilaiset juoksuleikit** (musiikki laitetaan soimaan, kun musiikki lakkaa, laitetaan sovittu kehonosa lattiaan, vaihdetaan liikkumistyyliä, hypätään mahdollisimman korkealle ilmaan jne.)
- **Selkäpaini** (lapset menevät selät vastakkain keskelle sopivan kokoista aluetta, kumpikin yrittää työntää toista selällä ulos alueesta)
- **Erilaiset hippaleikit** (Aku-, halaus-, viiva-, haara-, jättipallo-, vessapönttö-, laastari-, väri-, ambulanssi-, rapuhippa jne.)
- **Tervapata, puuropata** (Maahan piirretään suuri ympyrä, jonka ulkokehälle kilpailijat asettuvat kasvot ympyrän keskusta päin. Jokainen leikkijä piirtää ym-

LIITE 9/12

pärilleen pienen pesän. Yksi leikkijöistä, tervan- tai puuronkeittäjä, kiertää ympyrää muiden selkien takaa kädessään pieni esine, esimerkiksi tikku. Tervankeittäjä yrittää tiputtaa tikun jonkin kilpailijan pesään (selän taakse) siten, ettei pesän omistaja sitä huomaa. Leikkijät saavat katsoa selkänsä taakse vasta sitten, kun tervankeittäjä on mennyt ohi. Leikkijän huomattessa tikun hän lähtee juoksemaan tervankeittäjän kanssa vastakkaiseen suuntaan tervapadan ympäri. Molemmat yrittävät ehtiä ensimmäisenä takaisin tyhjenneeseen ”kotipesään”. Ensimmäiseksi tyhjään pesään ehtinyt leikkijä saa jäädä paikalleen, ja toisesta tulee uusi tervankeittäjä. Jos leikkijä ei huomaa taakseen tiputettua esinettä ja tervankeittäjä ehtii kiertää tervapadan, tulee tästä palaneesta leikkijästä uusi keittäjä.